

benedixit eis. Et factum est dum
benediceret illis: recessit ab eis: et
serbatur in celo. Et ipsi adorantes
regressi sunt in herim cum
gaudio magno: et erant semper
intemps laudantes et benedicentes
deum. A. O. A. O. E. —.

EXPLICATIO

EAGLESM.
SCDM. LVCA
INCIPIT.
PROLOG. SUP.
JOHEO.

Iohannes angustianus ex disci-
pulis dei.
qui uirgo electus a deo est: quem
de nuptiis uolentem trubere.
uocauit deus: cui uirginitatis
in hoc duplex testimonium in
eagle datur: quod preceteris a deo
dilectus dicitur: et huic matrem

suam de cruce commendauit dominus:
ut uirginem uirgo seruaret. Denique
manifestans in eagle quod erat
ipse incorruptibilis uerbi opus in
choans. solus uerbum carnem fac-
tum, nec lumen comprehensum a
tenebris fuisse testatur: primum
signum ponens quod innuptus fecerat
dominus: ut ostendent quod erat ipse
legentibus demonstraret. quod ubi
dicit in uitatus deficere nuptiarum
uinum debeat: ut et veteribus in mu-
tatis. noua omnia que a christo in-
stituuntur apparent. Hoc autem
eagle sepsit in asya. postea quam in path-
mos insula apokalipsin scripsit:
ut cui in principio canonis incor-
ruptibile principium iagenesh et
iam incorruptibilis finis purgi-
nem in apokalipsi redderetur: di-
cente christo. ego sum. A. et c.
Et hic est iohannes qui sciens
supuenisse diem recessus sui: co-
uocatis discipulis in epheso: priu-
ta signo ex pimenta pinens christum
descendit inde fossum sepulture
sue locum: et facta oratione posuit
est ad patres suos: tam extianteus
adolore mortis: quam a corruptione
carnis inuenit alienus.
Tamen post omnes eagle scripsit.

et hoc uirginis debebatur: **L**ux
tamen uel scriptor temporum
dispositio uel libro ordinatio. id est
anobis per singula non exponitur:
ut scienti desiderio collocato. &
querentib; fructus laboris. id est
magisterij doctrina seruetur.

jo iii
v
x
xiiii
jo vii
x
sob

EXPLICAT. PROLOG. INCIPIT.

EVOLO. SCIO

Iohannem.

Ritium principio erat
verbum: & uerbum erat
apud dñm: et deus erat uer-
verbum. Hoc erat in prin-
cipio apud dñm. **O**mnia
ipsius facta sunt: & si
ne ipso factum est nichil.
Quod factum est in ipso uita
erat: et uita erat lux hominū.
Et lux in tenebris lucet: & tene-
bris eam nō comprehendenterunt.

Vit homo missus a dō: cui
nomen erat iohannes. Hic uenit
in testimonium: ut testimonium p-
hiberet delumine: ut omnes

jo v
iii
x
xiiii
jo vi
x
xii
jo viii
x
xiiii
jo viii
x
sob

jo vi
x
xii
g
iii
iv
x
xii
jo viii
x
sob

jo viii
x
sob

jo viii
x
xii
l
xvii
jo viii
x
sob

jo viii
x
sob

crederent illum. Non erat ille
lux: sed ut testimonium p-
hiberet delumine. Erat lux uera: que il-
luminat omnē hominem ueni-
ente in hunc mundū. In mundo
erat: & mundus ipsius factus
est: et mundus eum nō cognovit.
In propria uenit: & sui eum nō re-
cepunt. Quotq; autem receperunt
eum. dedit ei potestate filios di-
fieri: his qui credunt in nomine
eius. Qui nō ex sanguinis
neq; ex uoluntate carnis. neq;
ex uoluntate iuri: sed ex dō nati
sunt. Et uerbum caro factum
est: & habitauit in nobis. Et ui-
dimus gloriam eius gloriam quasi
unigeniti a patre: plenū grā
et ueritate. Iohannes testi-
monium p-hibet de ipso: & clamat
dicens. Hic erat quem dixi: q
post me uenturus ē: quia prie-
me erat. **E**t de plenitudi-
ne eius nos omnes accepimus:
et grām p-gradia: quia lex per
moysen data est: gratia & ueri-
tas p-ibim xp̄m facta est. **D**e-
um nemo uidit unquam. **U**n-
igenitus qui est in similitudine patris:
ipse enarrauit.

Hoc est testimonium 10

hannis. quando miserunt iudei
ab iherosolimis sacerdotes & leui-
tas: ut interrogarent eum. **Tu q̄s**
es? **E**t confessus est: & n̄ negauit.
Et confessus est: quia non sum
ego xpc. Q̄ interrogauerit eum.
Quid aigo? **H**ec has es tu? **A**ndix.
Non sum. **P**pheta es tu? **E**t re-
spondit. **N**on. **D**ixerunt ergo
ei. **Q**uis es? **E**t responsū dem⁹
his qui miserunt nos. quid di-
cis de te ipso? **A**it. **E**go vox
clamantis in deserto. dirigite
uiam dñi. sicut dixit ysaias p-
pheta. **E**t qui missi fuerāt.
erant ex pharisaeis. **E**t interroga-
uerunt eum: & dixerunt ei.
Quid ergo baptizas si tu nō es
xpc. neq; hebas. neq; ppheta?
Respondit eis iohannes dicens.

Ego baptizo in aqua: medi⁹
autem uirū stetit quem uos
nescitis. **I**pse est qui post me uē-
turus ē: qui ante me factus ē:
cui ego non sum dignus ut sol-

Hec in bechania facta sunt
transiordanen: ubi erat iohes
Altera **S**baptizans.
die uidit iohannes ihm
ueniēt ad se: & ait. **C**ree agn⁹

dei: ecce qui tollit peccata mundi.

Hie est de quo dixi. Post me uenit
uīr qui ante me factus ē: quia
prior me erat. **E**t ego nesciebam
eum. **S**; ut manifestet̄ misericordia:
propterea ueni ego in aqua bapti-
zans. **E**t testimoniuū phibuit
iohannes dicens: quia uidi sp̄ri
ritum descendēt̄ quasi colum-
bam de celo. & mansit super
eum: et ego nesciebam eum: s; quin
sicut me baptizare in aqua. ille m̄
dixit. **V**ip̄ quē uideris sp̄ritū
descendentem & manentem super
eum: hic est qui baptizat in sp̄ru
scō. **E**t ego uidi et testimoniuū
phibui: quia hic est filius dei.

Altera die iterū stabat
iohannes: & ex discipulis ei-
duo. **E**t respiciens ihm ambu-
lantem: dicit. **C**ree agnus dei.
Eaudierunt eū duo discipuli
loquentem: & secuti sunt ihm.
Conuersus autem ihc & uidens
eos sequentes se: dicit eis. **Quid**
queritis? **Q**ui dixerunt ei. **K**a-
bi. quod dicitur interptatum
magister. **V**bi habitat? **D**icit
eis. **V**enire & uidete. **V**enerunt
et uiderunt ubi maneret: et ap̄
eum manserunt die illo. **H**ora

Johann.

autem erat: quasi decima. Erat
autem andreas frat̄ symonis petri
unus ex duob; qui audierant a
iōhanne: et secuti fuerant eum.
Inuenit hic p̄mum fratre suū
symonē: et dicit ei. Inueniū
messyam: quod est int̄pretatū
xp̄e. Et adduxit eum ad ih̄m.
Intuitus autem eū ih̄e: dixit.
Tu es symon filius iōhanna:
tu uocaberis c̄phas. qd̄ inter-
pretatur petrus. In crastinū
uoluit exire ingalileam: et in-
uenit philippum. Et dicit ei
ih̄e. Sequere me. Erat autem
philippus ab ethiāda ciuitate
andree & petri. Inuenit philip-
pus nathanael: et dicit. Quē
sc̄psit moysē in lege & prophete:
inuenimus ihm filium ioseph
anazareth. Et dicit ei natha-
nael. Anazareth potest ali-
quid boni esse? Dicit ei phi-
lippus. Veni & uide. Quidit ih̄e
nathanael uenientē ad se:
et dicit de eo. Ecce uere isia-
helita: in quo dolis non est.
Dicit ei nathanael. Vnde me-
notti. Respondit ih̄e: & dix-
ei. Pr̄ius quam te philippus
uocaret. cum esses subfici.

uidi te. Respondit ei nathanael:
& ait. Rabbi. tu es filius dei: tu
es rex ist̄. Respondit ih̄e: et dix-
ei. Quia dixi tibi. uidi te subfi-
ci credis: manus his uidebis.

Et dicit ei. Amen am̄ dico uob;
uidebitis celum aptum. & an-
gelos dī ascendentēs et descendē-
tes supra filium hominis.

Et die tertio nuptie facte s̄t
in chana galilee: & erat mat̄
ihu ibi. Vocatus est autē & ih̄e:
et discipuli eius ad nuptias.
Et deficiente uino: dicit mat̄
ihu ad eum. Uinum n̄ habent.
Et dicit ei ih̄e. Quid in et tibi
est mulier? Non dum uenit
hora mea. Dicit mater ei mi-
nistris. Quodcumq; dixerit uo-
bis facite. Erant autē ibi lapi-
de ydrie sex positi: sc̄dm puri-
ficationem uideq; capientes
singule metretas binas uel tri-
nas. Dicit eis ih̄e. Implete hy-
drias aqua. Et impleuerunt
eas: usq; ad summum. & dic̄ eis
ih̄e. Haurite nunc: et ferre ar-
chytelino. Et tulerunt. Ut au-
tem gustauit archytelinus
aqua unū factum: et nō sci-
erat unde esset. ministri autē

sciebant qui hauserant aquam:
uocat sponsum archytelinus et
dicit ei. **O**mnis homo p̄imum bo-
num uinū ponit: et cum inebri-
ati fuerint. tunc id qđ deteri est.
Tu autem seruasti uinū bonum
usq; adhuc. **H**oc fecit iustum
signor ihc in chana galileę. et
manifestauit gl̄am suam: et
crediderunt in eū discipuli eius.

Post hec autem descendit
capernaum. ipse & disci-
cipuli eius. & mater ei et fratres
eius: et ibi manserunt n̄ mul-
tis dieb;. **E**t ipse erat pascha
uideor: et ascendit iherosolimā
ihc. **E**t inuenit in templo
uidentes boues & oves. colub-
as: et numularios sedentes.
Et cum fecisset quasi flagellū
de fumiculis: omnes elecit de
templo. Oves quoq; & boues:
et numularior̄ effudit̄ es.
et mensas subuerat. Et his q̄
columbas uendebat. dixit.
Auferte ista hinc: & nolite fa-
cere domū pat̄s mei domum
negotiationis. **R**ecordati
uero sunt discipuli eius: quia
sc̄ptum est. Zelus domus tue
comedit me. **R**espondet̄

ergo uidei: & dixerunt ei. Qđ sig-
num ostendis nobis. quia hec facis.
Respondit ihc: et dixit eis. **S**ol-
uite templum hoc: & intrib; di-
ebus excitabo illud. **D**ixerit ergo
ei. Quadragesita et sex annis edi-
ficatum ē templum hoc. et tu
trib; diebus excitabis illud. **I**lle
autem dicebat de templo corpori
sui. **C**um ergo surrexisset a
mortuis. recordati sunt discipu-
li eius. quia hec dicebat: & cre-
diderint sc̄pture & sermoni
quem dixit ihc. **C**um autē esset
iherosolimis in pascha iudeo fes-
to: multi crediderint in nomine
eius. uidentes signa ei que faci-
ebat. **I**pse autem ihc non crede-
bat semetipm eis. eo quod ipse
nō esset omnes: & quia opus ei n̄
erat ut quis testimonij perhi-
beret de homine. **I**pse enim sae-
bat quid esset in homine.

Erat homo ex pharisaeis nichodemus nocte.
inceps uideo. Hie uenit ad ihm noc-
te: & dixit ei. Rabbi sc̄m qđ a deo
uenisti magister. Nemo enī potest hec
signa face que tu facis: nisi fuit d̄s cū
eo. Respondit ihc: & dixit ei. Am̄ am̄
dico t̄: nisi qđ natus fuit de nō. n̄ po-
test uide regnū d̄i. Dixit ad eū nicho-
demus. Quom̄ potest homo nasci cū sit
senex? Nāqđ potest inuentre matris
sue iterato introrsus & nasci? Respondit

Ihes. dñm am̄ dico t̄: nisi q̄s renat fuit
ex aqua & sp̄u sc̄o. n̄ potest intrare in
regnū dei. Qd natū est ex carne: caro
est. Et qd natū est ex sp̄u: sp̄e est. Non
miseris q̄a dixi t̄: oportet uos nasci de
nō. Sp̄e ubi uult sp̄uat: & uoce eius
audis. s; n̄ scis unde ueniat aut q̄ uadat.
Sic est om̄is: q̄ natū s̄ ex sp̄u. Respon-
dit nichodemus: & dixit ei. Quom̄ pos-
sunt hec fieri? Respondet ihes: & dixit
ei. Tu es magister: misit & hec ignitas.
dñm am̄ dico t̄: q̄a qd sc̄im? Inquit
& qd uidui? hoc testauit. & testimony-
um n̄m n̄ accipit. Si t̄rena dixi uob̄
& n̄ creditis: quom̄ si dixi uob̄ ex electa
crederis. Et nemo ascendit in celū nisi
qđ descendit de celo: fili⁹ h̄ois q̄ est i celo. Et
sic moyses exaltauit se p̄p̄tē i deserto. Ita
exaltari oportet filiu⁹ h̄os: ut ois q̄ c̄dit sp̄m n̄

Sic enim d̄s dilexit s̄p̄at. s; habet
m̄ndū ut filium suum
unigenitū daret: ut om̄is
qui credit in ipsū n̄ pereat.
s; habeat uiam eternam. .
Non enim misit d̄s filium
suū in mundū ut iudicet
mundū: s; ut saluetur mun-
dus p̄ipsū. Qui credit in eū:
non iudicatur. Qui autē nō
credit: iam iudicatus est: q̄a
non credit in nomine unige-
nitī filii dei. Hoc est autē iu-
dicium: quia lux uenit iū-
dum: & dilexerunt homines
magis tenebras quam lucem.
Erant enim ex mala opera.

Om̄is enim qui male agit odit
lucem: et n̄ uenit ad lucem ut n̄
arguantur op̄a eius. Qui autem
facit ueritatem uenit ad luceū:
ut manifestent̄ eius op̄a. q̄a in
deo sunt facta.

Poet hec autem uenit ihes & dis-
cipuli eius in iudeam trām.
& illuc demorabat cum eis. ibap-
tizabat. **E**rat autem & ioha-
nes baptizans in ennon iuita
salym. quia aque multe erant
illie: et ueniebant & baptiza-
bantur. Hoc dū enim missus
fuerat in carcere iohannes.

Facta est autem questio ex dicto
discipulis iohannis cū iudeis de
purificatione: et uenerunt ad
iohannē & dixerunt ei. Rabbi
qui erat tecū transiordanen-
cū tu testimoniu⁹ phibisti.
ecce hic bapti⁹hat: & om̄s ueni-
unt ad eum. Respondet ioha-
nes & dixit. Non potest ^{homo} acce-
quie quā: nisi fuerit ei datum
de celo. **I**psi uos in testimoniū
phibetis qđ dixerim: ego
non sum xp̄e: s; q̄a missus sum
ante illū. **Q**ui habet spon-
sam: sponsus est. Amicus autē
sponsi qui stat & audit eum.

gaudio gaudet ppter uocē spōsi.
 Hoc ergo gaudiū meum imple
 tum est. Illū op̄et crescere
 me autē minū. Qui de sūrsum
 uenit: sup̄ om̄es est. Qui est de
 terra: de terra ē. & de terra loquit̄.
 Qui de celo uenit sup̄ om̄is est.
 & qd̄ uidit & audiuit hoc testa
 tur. & testimoniuī eius nemo ac
 cipit. Qui acc̄pt̄ eius testimo
 nium: signauit quia d̄s uerax
 est. Quē enim misit deus: uer
 ba d̄i loquuntur. **N**on enim
 ad mensurā dat deus sp̄m. Pat̄
 diligit filium: & omnia dedit
 in manu eius. **Q**ui credit i
 filium: habet uitam eternam.
 Qui autē incredulus est filio.
 n̄ uidebit uitam: s; ira d̄i ma
 net sup̄ eum. **E**t ergo cognouit
 ih̄e quia audier̄t pharisei
 quia ih̄e plures discipulos fac̄
 et baptizat quā iohannes. qm̄
 quam ih̄e non baptizaret sed
 discipuli ei. reliquit uideam.
 & abiit iterū in galileam. Op̄e
 rebat autē eum transire persa
 ent ergo. **S**marja.

Ih̄e inciuitatē samarie que
 dicitur sychar. iuxta prediū
 qd̄ dedit iacob ioseph filio suo.

Erat autē ibi fons iacob. **I**he ergo
 fatigatus erit inere: sedebat sic
 sup̄ fontem. Hora autē erat quasi
 sexta. **V**enit mulier de samaria:
 haurire aquā. **D**icit ei ih̄e. **V**a dā
 bibere. Discipuli enim ei abierāt
 inciuitatē: ut eibos emerent. **D**i
 cit ḡ ei mulier illa samaritana.
 Quomodo tu uideis cū sis. bibe
 ame poscas: que sum mulier sa
 maritana. **N**on enim contum̄
 uidei samaritanis. **R**espondit
 ih̄e: & dixit ei. Si scires donum
 dei. et quis est qui dicit tibi dā
 bibere: tu forsitan petiſſes abeo.
 et deduſſet t̄ aquam uiuā. **V**nde
 neq; in quo haurias habes: i pu
 reius altus est. **V**nde ergo habes
 aquā. **H**unquid tu maiore es
 patre nřo iacob qui dedit nobis
 p̄teum. et ipse ex eo bibit & filii
 eius. et pecora eius. **R**espondit
 ih̄e: et dixit ei. **O**mnis qui bibit
 ex aqua hac: sicut uā. Qui au
 tem bibit ex aqua quam ego da
 bo ei. non sicut in eternū: s; aq
 quā dabo ei fiet in eo fons aque
 salientis inuitā eternā. **D**icit ad
 eum mulier. Domine dā hic
 aquam: ut n̄ siciam neq; uenā
 huic haurire. **D**icit ei ih̄e. **V**ade

uoca virum tuū: et ueni huc.
Respondit mulier: & dixit. **Nō**
habeo virum. Dicit ei ihc. Bene
dixisti: quia n̄ habeo virū. Quin
q; enim viros habuisti: & nunc
quē habes non est tuus vir. **Hoc**
dixisti. Dicit ei mulier. Do-
mine video quia pphā es tu.
Patres nři in monte hoc adora-
uerunt: & uos dicitis quia ihc
rosolini est locus ubi adorare
oporet. Dicit ei ihc. Mulier cre-
de m̄: quia ueniet hora quando
neq; in monte hoc neq; in iher-
osolimis adorabit patrem. **Vas**
adoratis quod nescitis. nos ado-
ramus qđ scimus: quia salus
ex iudeis est. **S;** uenit hora et
nunc est: quando ueri adora-
tores adorabunt patrē inspū
et ueritate. **N**am et pater ta-
les querit: qui adōrent eum.
Sp̄c est deus: et eos qui adorāt
eum in spū & ueritate oportet
adorare. Dicit adeum mulier.
Scio quia messias uenit: qui
dicitur xp̄c. **C**um ergo uenit:
ille nobis annuntiabit omnia.
Dicit ei ihc. **E**go sum: qui loqr-
tecum. Et continuo uenunt
discipuli eius: & mirabantur

qua cum muliere loquebatur.
Homo tamen dixit quid queris:
aut quid loqueris cum ea. Reli-
quit ergo hydriā suam mulier: &
abīt incūtate. & dicit illis ho-
minib; **V**enite & uidete homi-
nem: qui dixit ī omnia que-
cumq; feci. **N**unquid ipse est
xp̄c? **E**xierunt de ciuitate: et
ueniebant adeum. Interea ro-
gabant eum discipuli dicentes.
Rabbi manduca. Ille autē dix-
is. **E**go cibum habeo mandu-
care: quem uos nescitis. Dice-
bant ergo discipuli adiuuōē.
Hunquid aliquis attulit ei
manducare? **D**icit ei ihc. **M**e-
us cibus est ut faciam uolunta-
tem eius qui misit me: ut pfi-
ciā opus eius. **B**onne uos di-
citis quod adhuc ^{quatuor} menses
sunt. et messis uenit. **E**cce di-
co uobis. **L**euate oculos uiros:
& uidete has regiones. qđ albe
sunt ad messen. **E**t qui metit
mercedem accipit. & congregat
fructū in uitam eternā: ut et
qui seminat simul gaudeat. &
qui metit. **I**n hoc enim est uer-
bum uerū: quia aliis est qui
seminat. & aliis qui metit.

Igo misi uos metere: quod non
laborasti. Alij laborauerit: ius
in labores eoz introiustis. Exciui
tate autem illa multi credide
runt in eum samaritanor: ppter
uerbu mulieris testimonium
phibentis: quia dixit in omnia
quecumq; feci. Cum uenissent
ergo ad illu samaritani: rogaue
runt eum ut ibi maneret. Et
mansit ibi duos dies. Et mul
to plures crediderunt ppter ser
monem ei: & mulieri dicebat:
quia iam n ppter tuam loque
lam credimus. Ipsi enim audi
uimus & scimus: quia hic est
uere saluator mundi.

Post duos autem dies exiit
inde: & abiit in galileam.
Ipse enim ihc testimonium
phibuit: quia propheta insua
patria honorem non habet.
Cum ergo uenisset in galileam:
excepunt eum galilei cu
omnia uidissent que fecerat
iherosolimis in die festo: & ipi
uenerant in diem festu. Et ue
nit ppterum in galileam: ubi
fecit aqua unum.

Et erat quidam regulus: cui
filius infirmabatur caphar-

naum. Hic cu audisset qa ihesus
adueniret a iudea in galileam:
abiit adeum et rogabat eum ut des
cenderet et sanaret filium eius.
Incipiebat enim mori. Dixit g
ihc adeum. Hui signa & pdigia
uideritis: n creditis. Dicit adeu
regulus. Domine descende p
quam moriatur filii meus. die
ei ihc. Vade filius tuus uiuit.
Credidit homo sermoni que dix
eu ihc: & ibat. Jam autem eo descen
dente: serui occurrerent ei: et nu
tiauerunt dicentes: qa filii eius
uiueret. Interrogabat ergo hora
abeis: in qua melius habuerat
Et dixerunt ei: quia herj hora
septima reliquit eum febris. Logno
uit ergo pater quia illa hora erat
in qua dixit ei ihc: filius tuus ui
uit: & credidit ipse & domus ei
tota. Hoc iterum scdm signu fe
cit ihc: cum uenisset a iudea in
galileam.

Post hec erat dies festus iude
deorum: et ascendit ihc iher
osolimam. Et autem p
tibet iherosolimis
piscina que cognominatur ebrai
ce bechsaida: quinq; porticus
habens. In his iacebat multitu
do magna languenti: cecorū.

claudoꝝ. aridoꝝ. exspectantium
 aque motum. Angls autem dñi
 scđm tempus descendebat in p̄f-
 cinam. et mouebatur aqua. Et
 qui prior descendisset in p̄fci-
 nam post motionē aque: sanu-
 siebat a quacumq; tenebatur
 infirmitate. Erat autem ibi q-
 dam homo: triginta & octo an-
 nos habens in infirmitate sua.
 Hunc cū uidisset ihc iaceente.
 & cognouisset quia multū iam
 tempus habet: dicit ei. Vis san-
 fieri. Respondit ei languid. **D**omine n̄ habeo hominē: ut
 cum turbata fuerit aqua. mit-
 tat me in p̄fcinā. **D**um uenio
 enim ego: aliis ante me desce-
 dit. Dicit ei ihc. Surge tolle
 grabatū tuum. & ambula. Et
 statim sanus factus est homo:
 et sustulit grabatū suum et
 ambulabat. Erat autē sabba-
 tum in illo die. Dicebant iu-
 dei illi qui sanus fuerat. Sab-
 batum est: nō licet tibi tolle
 grabatū tuum. **R**espon-
 dit eis. Qui me fecit sanū! ille
 michi dixit. Tolle grabatum
 tuū. & ambula. Interrogaue-
 runt ḡ eum. Quis ē ille homo

qui dixit t̄ tolle grabatū tuum
 & ambula? **I**s autem qui sanus
 fuerat effectus: nesciebat q̄s ess;
 Ihe autem declinauit at turba:
 constituta in loco. Postea inue-
 nit eum ihc in templo: & dixit
 illi. Ecce sanus factus es: iam
 amplius noli peccare. ne detin-
 t̄ aliquid contingat. Abiit ille
 homo & nuntiauit iudeis: q̄a
 ihc esset. qui fecit eum sanū.
 Ppterera psequerant̄ iudei ihc:
 quia hec faciebat in sabbato.
 Ihe autem respondit eis. Pater
 meus usq; modo opatur: & ego
 operor. Ppterera ergo magis
 querebant eū iudei int̄ficere:
 non solum q̄a soluebat sabbim:
 sed & patrē suum dicebat dñm:
 equale se faciens deo. Respon-
 dens itaq; ihc: dixit eis. Am
 amen dico uobis. n̄ potest fili
 a se facere quicquā. nisi quod
 uidert patrē facientem. Que-
 cumq; enim ille fecit: hec et
 filius similit̄ facit. Pat̄ enim
 diligit filium: & omnia demō-
 strat ei que ipse facit. Et ma-
 iora hui demonstrabit ei ope-
 rit uos min̄enimi. Sic enim
 pater suscitat mortuos: & iū

uifcat. sic & filius quos uult
uiuificat. Neq; enim ^{pater} iudicat
quicquā sed iudicium omne
dedit filio. ut omnes honorifi-
cent filium sicut honorificant pa-
trem. Qui n̄ honorificat filium.
n̄ honorificat patrem qui misit

Amen amen. **I** illum.
dico uobis. quia qui uerbu-
meum audiret & credite ei q̄ mi-
sit me. habet uitam eternam.
Et iudicium non uenit. s; tran-
siet a morte uitam. **M**in anū
dico uobis. quia uenit hora &
nē est. quando mortui audiēt
uocem filii dī. & qui audierint
uiuent. **S**icut enim pater ha-
bet uitam in semetipso. sic de-
dit & filio uitam habet in se-
metipso. **E**t potestatem dedit
ei iudicium facere. quia filius
hominis est. **H**olte mirari
hoc. quia uenit hora in qua os
qui in monumentis sunt. audi-
ent uocem eius. **E**t procedent
qui bona fecerunt in resurrec-
tionem uite. qui uero mala
egerunt in resurrectionē iudi-
cij. **N**on possum ego ame fa-
cere quicquā. **S**icut audio
iudico. & iudicū meum ius

tim est. quia n̄ quero uoluntatē
meam. s; uoluntatē ei' qui misit
me. **S**i ego testimonium perhi-
beo de me. testimonium meum n̄
est uerum. **M**ius est qui testimo-
nium phibet de me. & scio quia
uerū est testimonium quod phibet
de me. **N**os misistis ad iohannē.
& testimonium phibuit ueritati.
Ego autē non ab homine testi-
monium accipio. sed hec dico ut
uos salvi sitis. **I**ue erat lucerna
ardens & luens. uos autē nolu-
istis ad horam exultare in luce-
cuis. **E**go autē habeo testimoni-
um maius iohanne. **O**pa enim
quē dedit mihi pater ut p̄ficiā
ca. ipsa opa que ego facio. testi-
monium phibent de me. q̄a pat̄
me misit. **E**t qui misit me
pater. ipse testimonium phibu-
it de me. **N**eq; uocem ei' unq̄m
audistis. neq; spētiē ei' iudicis.
Et uerbu eius n̄ habetis in-
nobis manens. quia quē misit
ille huic uos n̄ creditis. **S**cu-
tamini scripturas. quia nos pu-
tatis in ipsis uitam cōnam ha-
bere. & ille sunt quē testimo-
nium phibent de me. & non
uultis uenire ad me. ut uitam

habeatis. Claritate ab hominib
n̄ accipio: sed cognoui uos quia
dilectionē dei non habetis in uo
bis. Ego ueni in nomine patris
mei: & non accipitis me. Si ali⁹
uenerit in nomine suo: illū ac
cipitis. Quomodo potestis uos
credere: qui glām ab iniuicē ac
cipitis: & glām que a solo ē deo
n̄ queritis? Holite pitare: q̄i
ego accusaturus sum uos apud
patrem. Et qui accusat uos.
moysē in quo uos sp̄atis. Si enī
crederetis moysi: crederetis for
stam et michi. De me enim ille
sepsit. Si autē illius litteris nō
crederis: quomodo uerbis meis

Posthec. **I** credetis?
abist ihc transire gal
le quod est tyberiadis. Et seq
batur cum multitudo magna
quia uidabant signa que facie
bat sup his qui infirabant.
Subit ergo in montem ihc:
et ibi sedebat cum discipulis
suis. **F**rat autem p̄ximū
pascha: dies festus iudeor̄.

Cum subleuasset ergo oculos
ihc & uidisset quia multitudo
maxima uenit ad eū: dicit ad
phylippū. **V**nde emē panes.

ut manduecent hi⁹. Hoc autem
dicebat temptans eū: ipse enī
sciebat quid esset facturus. Re
spondit ei philippus. **D**ucento⁹
denario⁹ panes n̄ sufficiunt eis.
ut unus quisq; modicū qđ acci
piat. Dicit ei unus ex discipulis
eius: andreas frater symonis
pet. **E**t puer unus hic: qui ha
bet quinq; panes ordeaceos: et
duos pisces. **S**; hec quid sunt in
ter tantos? **D**ixit ergo ihc. fa
cite hominē discubēte. Erat
autē fenum multū in loco. **D**is
cubuerunt ḡ uiri: numero qđ
quinq; milia. **A**ccepit ergo ihc
panes: & cum grās egisset. distri
butt discubentib; **S**imilē et
expiscib;: quantū uolebant. **N**t
autē impleti sunt. Colligite que supera
uerunt fragm̄ta: ne pereant.
Collegit ergo: & impleuerunt
duodecim cophinos fragm̄to⁹
ex quinq; panib; ordeaceis que
supfuerunt his qui manduca
uerant. **I**lli ergo homines
cum uidissent qđ fecerat sig
num: dicebant. **O** via hīc ē
uere pp̄eta qui. **I**uentur⁹
et in mundū.

Io
xv
cl
lxvi

Dominus ergo cū cognouisset
quia uenturi essent ut ra-
perent eum & facerent eū regem:
fugit itū in montē ipse solus. Ut
autem sero factū est: descendit
discipuli eius admirare. Et cum as-
cendissent nauim: uenient trans
mare in capernaū. Et tenebre
iam facte erant: et nō uenerat
adeos ih̄e. Mare autē: uento
magno flante exurgebat. Cum
remigassent ergo quasi stadia
uiginti quinq; aut triginta:
uiderūt ihm ambulante super
mare & primum nauī fieri: & q
muerunt. Ille autē dicit eis.
Igo sum: nolite timere. Volu-
erunt ḡ accipe eum innauicu-
& statim fuit nauis ad terram
quam ibant.

Jo
x
Sot

Altera die turba quē stabat
transmare uidit quia na-
uicula alia nō erat nisi una: &
quia non introisset cū discipulis
suis ih̄e innauicu: s; soli disci-
puli eius abiissent. Alię uero su-
puerūt naues atyberiade: iux-
ta locum ubi manducauerant
panem. ḡas agentes deo.
Cum ḡ iudiss: turba qā
ih̄e non esset ibi neq; discipuli

Io
xiiii
clxxi
lxvii

Jo
xiii
Sot

Io
xv
clxxvii
xv
clxxv

eius: ascenderunt innauiculas &
uenerūt capernaū requirentib;. Et
cum inuenissent eū transire:
dixerunt ei. Rabbi. quando huc
uenisti? Respondit eis ih̄e: & dixit.
Amen am̄ dico uobis? queritis me
n̄ qui a uidetis signa: s; quia man-
ducastis expandib; & satirati etsis.
Opamini n̄ cibum qui p̄it: s; qui
p̄manet in uitā eternā: quē filius
hominis dabit uobis. Hunc enī
pater signauit d̄s. Dixerunt ergo
adeum. Quid faciemus ut opam
opa d̄i. Respondit eis ih̄e: et dixit.
Hoc est opus d̄i. ut credatis in eū.
quē misit ille. Dixerunt ḡ ei.

Quod ergo tu facis signum ut
uideamus & credamus tibi? Quid
oparis? **P**atres n̄i manna man-
ducauerūt in deserto: sicut septuaginta
est. Panem de celo dedit eis man-
ducare. Dixit ergo eis ih̄e. Amen
amen dico uobis: non moysē dedit
uobis panem de celo: s; pater
meus dat uobis panem de celo ue-
rum. Panis enim d̄i est qui des-
cendit de celo: & dat uitā mundo.
Irrerunt ergo adeum. **D**ñe.
sem̄ da nobis panem h̄e. Dixit
autē eis ih̄e. **I**go sum panis vite.
Qui uenit ad me non esuriet.

& qui credit in me. non sicut in
quam. **S**i dixi uobis: quia ui-
distis me & non creditis.

Omne quod dat pater ad me
ad me
ueniet. & cum qui uenit no-
ciam foras. quia descendit de-
celo non ut faciam uoluntatem
meam. sed uoluntatem eius qui misit
me. **H**ec est autem uoluntas
eius qui misit me pater. ut omne
quod dedit michi in predictam exeo-
si resuscitem illud innouissimo
dic. **A**lluc est enim uoluntas pater
mei qui misit me. ut omnis qui
uidet filium & credit me habeat
uictam etiam. **E**t ego resusci-
to eum innouissimo dic.

Murmurabant ergo iudei
de illo. quia dixisset. ego sum pa-
nis qui de celo descendit. & dice-
bant. **H**onne hic est filius ioseph
 cuius nos nouimus patrem et
matrem. **Q**uomodo ergo dicit hic.
qua de celo descendit? **R**espō-
dit ergo ihesu. & dixit. **N**olite mu-
murare in iudeis. Nemo po-
test uenire ad me nisi pater qui
misit me traxerit eum. **E**t ego re-
suscitabo eum innouissimo die.
Cest scriptum in prophetis. **E**rant
omnes docibiles dei. Omnes qui

jo lxxvii
x. xvi
l. viii

jo lxxv
x. xvi
l. viii

jo levi
x. xvi
l. viii

auidiuit a patre & dicit. uenit
ad me! **R**on quia patrem ui-
dit quisquam nisi is qui est a do-

Amen hie uidit patrem.

Amen amē dico uobis: qui cre-
dit in me habet uitam eternam.

Ego sum panis vite. Patres ue-
tri manducauerūt mamma inde-
serto. et mortui sunt. **H**ic est

panis de celo descendens: ut si
quis manducauerit ex ipso non
moriatur. **E**go sum panis
uictus: qui de celo descendit. Si
quis manducauerit ex hoc pa-
ne. uiuet in eternum. **C**et panis

quem ego dabo: caro mea est p-
mundiuia. **L**itigabant
ergo iudei adiuice dicentes.

Quomodo potest hic uobis carnem
suam dare ad manducandum?

Dixit ergo eis ihesu. **A**men amē
dico uobis: nisi manducauitis

carnē filii hominis & bibiatis
eius sanguinem. non habebitis
uitā in uobis. Qui manducat

carnē meam et bibit sanguinem
meum. habet uitam eternam.

& ego resuscitabo eum innouissi-
mo die. **C**aro enim mea
uere est cibus: & sanguis meus

uere est potus. **Q**ui mandu-

cat carnem meā. & bibit meum sanguinē: in me manet & ego ī illo. Sicut misit me iuuens pa-ter: & ego uiuo ppter patrem: & qui manducat me. et ipse uiū propt̄ me. Hic est panis qui de celo descendit: non sicut man-ducauerunt patres iūrī manna & mortui sunt. Qui manducat hunc panē: uiuet in eternō. Hec dixit in synagoga: docens ī capharnaū. Multū ergo audie-tes exdiscipulis eī dixerūt. Quis est hic sermo? Quis potest cum audire? Sciens autē ih̄c apud semetipm̄. quia murmurabāt de hoc discipuli eī: dixit eis.

Hoc uos scandalizat? **S**i ergo uideritis filiū hominis ascendentē ubi erat p̄is. Ip̄e est qui uiuificat: caro n̄ pdest quicquā. **L**erba quę ego lo- cutus sum uobis: ip̄e & uita st̄. **S**unt quidam exuobis: qui non credunt. **S**ciebat enī ih̄c ab inicio qui essent creden-tes: & quis traditurus ess̄; eū. **E**t dicebat. Ppterā dixi uo- bis quia nemo potest uenire ad me: nisi fuerit eī datum ap̄at meo. Ca hoc multi discipulex

Jo Levii
5 cccx
5 xcxi
1 v ceterū

Jo Lex
5 ciii
5 cxi
5 elevi

Jo Lxx
5 sot

Jo Lxx
5 cclxxviii
5 clxvi

Jo Lxx
5 x
5 sot

Jo Lxxii
5 clxvi
5 Lxxii
5 xcii

Jo Lxxv
5 sot

eius abierunt retro: & iam n̄ cum illo ambulabant. **D**icit ḡ ih̄c adduodecum. **H**uncq̄ & uos uulti abire. **R**espondit ergo eī hymon̄ petrus. **D**omine: adquē ibimus. **V**erba uite eternē habes: & nos credimus & cognouimus q̄a tu es xp̄e filius di. **R**espondit eī ih̄c. **N**onne ego uos duodecum elegi: & unus exuobis diabolus ē? **D**icebat autem iudā hymonē scari othem. Hic enim erat traditio-
cum: cum ess̄; un̄erduodecem.

Post hec ambulabat ih̄c in **vij.** galileam: non enim uolebat in iudeam ambulare: q̄a quere-bant eū iudei interficere. Erat autē in primo dies iudeor̄: sic nophégia. Dixerunt adeum f̄is eius. Transi hinc & uade in iude-am: ut et discipuli tui uiocant opa tua que facis. Nemo quippe in occulto quid facit: et querit ip̄e in palam esse. **S**i hec facis: manifestas te ip̄m̄ mundo. **H**ęq; enim f̄is eius credebant meus. Dicit ergo eī ih̄c. **T**empus meū n̄dum aduenit: tempus autē uīm̄ semp̄ est paratum. **N**ō po-test mundus odisse uos. **O**caut odit: quia ego testimonium p-

hibeo de illo quia opera eius mala sunt. Vos ascendite ad diem festum hunc ego non ascendam addiē festum istum quia tempus meū nūdum impletum ē. Nec cum dixisset ipse mansit ingalilea. Ut autē ascenderunt filii eius tunc & ipse ascendit addiē festum nū manifeste s; quasi in occulto. Iudei ergo querelant eū in die festo & dicebant. Vbi est ille? Et murmur multis erat inturba de eo. Quidam enim dicebant quia bonus est. alii autem dicebant nū s; seducti turbas. Nemo tamen palam loquatur de illo. ppter metū iudeorum. Jam autē die festo mediante ascendit ihesus in templum & docebat. Et mirabantur iudei dicentes. Quomodo hic litteras scit eum nū didicerit? Respondit eis ihesus & dixit. Oye doctrina non est mea. sed eius qui misit me. Si quis uoluerat eum facere. cognoscat de doctrina utrū ex deo sit. atq; ego a me ipso loquar. Qui a se metipso loquitur. gloriam p̄spam querit. Qui autē querit gloriam eius qui misit illū. hic uerax ē

& in iusticia in illo nū est. Nonne moyses dedit uobis legem? & ne mo ex uobis facit legem? Ad me queritur interficere? Respondit turba & dixit. Demonū habes. Quis te querit interficere? Respondit ihesus & dixit eis. Unum opus feci. & omnes amuamini. Ppter moyses dedit uobis circumfessionē? non quia ex moysi est s; ex patrib; et in sabbato circumcidit hominē. Sic circumcisō accipit homo in sabbato ut nū soluat lex moysi. in iug dignamini qā totū hominem sanū feci in sabbato. Nolite uideare scđm faciem. s; iustū iudiciū iudicate. Vicebant ḡ quida ex iherosolimis. Nonne hic est quē querunt interficere? Ecce palam loquit̄ & nichil ei dicunt. Nunquid uere cognoverunt p̄ncipes quia hic ē xp̄c? S; hunc scimus unde sit. xp̄c autē eum uenit. nemo scit unde sit. Clamabat ḡ docens in templo ihesus & dicens. Et me scitis. et unde sum scitis? & a me ipso non ueni. sed ē ueris qui misit me. quē uos nescitis. Ego scio eum. qā ab ipso sum.

Io: viii
viii
exxi
cavum
lv

Io: ix
viii
cxxx
cavum
lv

et ipse me misit. Querebant genum
apprehendere: et nemo misit in il-
lum manus: quia nūdum ueniat
hora eius. **D**e turba autē mul-
ti crediderunt in eum. Et dicebat
Iēsū cum uenerit: nunqđ plura
signa faciet: quam que hic facit.

Audierunt pharisei turbam
murmurantē de illo hec: et mi-
serunt p̄ncipes et pharisei mu-
nistros ut apprehenderent eum.
Quidam ergo ihe

Qdhuc modicū tempus uobisce-
sum: et uado ad eum q̄ misit
me. Queritis me: et non inuenie-
tis: et ubi sum ego. uos nū potes-
tis uenire. Dixerunt ḡ uidet ad
semet ipsos. Quo hic iturus est:
quia nū inueniem eum. Hūqđ
indispōsitionē gentiū iturus est.
et docturus gentes. Quis est hic
sermo quē dicit. queretis me: et
nū inuenietis: et ubi sum ego.
uos non potestis uenire. **I**nno-
uissimo autē die magno festi-
uitati: stabat ihe et clamabat.
dicens. **S**i quis sit: ueniat ad
me et bibat. Qui credit in me:
sicut dicit scriptura: flumina
deuentre eius fluunt aquæ ui-
ue. Hoc autē dixit de sp̄u: quē

Jo Lxxvii
Sot

Jo Lxxviii
Sot
cc
e Lxxi
ccclxxv

Jo Lxxix
Sot

Jo Lxxxi
Sot

Jo Lxxii
Sot

Jo Lxxiii
Sot

Jo Lxxv
Sot
ccxv
ccxvi
ccxvii

Jo Lxxvi
Sot

accepturi erant credentes in eū. Nō
dum enī erat sp̄e datus: quia ihes
nūdum fuerat glificatus. **E**x illa
ergo turba cum audissent hos ser-
mones eius: dicebant. Hic est uere
ppheta. Alii dicebant. Hic est xp̄e.
Quidam autē dicebant. Nunqđ
agallilea xp̄e uenit. Nonne sc̄ptu-
ra dicit: quia ex semine dauid: et
de bethleem castello ubi erat dauid
uenit xp̄e? **O**ffensio itaq; fac-
ta est inturba pp̄t eum. Quidā au-
tem ex eis uolebant apprehendere eū:
nō nō misit sup illum manus.

Venerunt ḡ ministri ad ponti-
fices et phariseos: et directunt eis il-
li. Quare nū adduxistis eum? Re-
sponderunt ministri. Nunquā
sic locutus ē homo: sicut hic. Re-
sponderunt ḡ pharisei. Nunquā
et uos seducti estis? Nunqđ aliquis
xp̄ncipib; credidit in eum: aut
ex phariseis. **S**; turba hec que nō
nouit legem: maledicti sunt. **P**ic
ad eos nichodenus ille qui uenit
nocte: qui unus erat ex ihsis. Hū
quid lex nr̄a iudicat hominē? nū
audierit ab ipso p̄mis. et cognovit
quid faciat? **R**espondet et dire-
runt ei. Nunqđ et tu galileus es?
Scrutare et uide: quia pp̄heta a

galilea n̄ surgit. Et rieversi sunt unusquisq; in domū suam. **VIII.**

Domin' autem præxit in nocte. Oliveti: et iterum diluculo uenit in templū. **E**t omnis ppls uenit ad eum: & sedens docebat eos. adducunt autē scribe et pharisei mulierē madultio de prehensam: et statuerunt eam in medio. & dixerunt ei. Magister: hec mulier m̄ deprehensa est inadulterio. In lege autē inoy ses mandauit nobis huiusmodi lapidare. **T**u ergo quid dicas? **H**ec autē dicebant temptante eum: itt possent accusare eum. **I**hesus autem inclinans se decessit. digito scribebat interta. **C**ū autem pſeuerarent interrogantes eum: erexit se & dixit ei. Qui sine peccato est uirū: p̄mis in illam lapide mittat. **E**t iterū se inclinans: scribebat interta. **A**udientes autē unus post unum exibant: incipientes a se moxib;. **E**t remansit solus: et mulier in medio stans. **F**rigore iſe iſe dixit ei. **M**ulier: ubi s̄t qui te accusabant? **N**emo te condemnauit. **Q**ue dix. **N**emo dñe. Dixit autē iſe. **H**ec

10. LXXXVII.
9. cxxii.
5. cxviii.

10. LXXXVIII.
9. ccxx.
5. cxviii.
10. ccxi.

ego te condemnabo. Vade & am plus iam noli peccare. terum ergo locutus ē eis iſe dīc̄s. **E**go sum lux mundi. Qui sequit̄ me n̄ ambulabit in tenebris: sed habebit lumen uite. **D**ixerū ergo ei pharisei. **T**u de te ipso testimonium p̄hibes: testimonium tuū n̄ est uerum. **R**espondit iſe: & dixit eis. **E**t si ego testimonium p̄hibeo de me ipso: testimonium meū uerum est: quia scio unde ueni et quo uado. **V**os autē nescitis: unde uenio aut quo uado. **H**os scdm carnē iudicatis: ego n̄ iudico quēquā. **E**t si ego iudico iudiciū meū uerum est: q̄ n̄ sum solus. s; ego & q̄ misit me pater. **E**t in lege uīra sc̄ptum ē: quia duο hominū testimoniv uerum ē. **E**go sum q̄ testimonium p̄hibeo de me ipso: & testimoniū phibet de me q̄ misit me pater. **D**icebant ḡ ei. **V**biē pater tuus? **R**espondit iſe. **H**eq; me sc̄atis: neq; patrē meū. **S**ime sc̄retis: forsitan & patrē meū sc̄retis. **H**ec uerba locutus est in ḡazophilacio: do cens in templo. **E**t nemo apprehendit eum: quia nec dū uene-

rat hora eius. Dixit ergo iteruoj
eis ihesus.

Ego uado & queritis me: et in
peccato uero moriemini. Quo
ego uado: uos non potestis uen
ire. Dicebant ergo uidei. Num
quid interficiet semetipsum: qā
dicit. quo ego uado uos n̄ potes
tis uenire? Et dicebat illis. Vo
de deorsum estis: ego de summis
sum. Uos de mundo hoc estis:
ego n̄ sum de hoc mundo. Viri
ergo uobis: quia moriemini
in peccatis uris. Si enim n̄ cre
dideritis quia ego sum: moe
mini in peccato urō. Dicebant
ergo ei. Tu quis es? Dixit ei ihc.
Principium: qui eloquor uobis.
Multa habeo de uobis loqui i
udicare: s; qui misit me uerax
est. & ego que audiui ab eo. hec
loquor in mundo. Et n̄ cognos
uerunt: quia patrē eius dice
bat dm. Dixit ergo ei ihc. Quo
exaltaueritis filium hominis: tē
cognoscetis qā ego sum: & ame
facio nichil. s; sicut docuit me
pater hec loquor. Et qui misit
me metū est & non reliquit me
solum: quia que placita sunt
ei facio semp. Hec illo loq̄ite.

multi eretiderunt in eō.
Dicebat ḡ ihc adeos qui credide
runt ei uideos. Si uos manseri
tis in sermone meo: uere discipuli
mei eritis. Et cognoscetis ueritatē:
& ueritas liberabit nos. Respon
derunt ei. Semen abrahē sumus:
& nemini seruum unquam. Qo
modo tu dicas. liberi eritis? Re
spondit ei ihc. Amen am̄ dico
uobis: quia omnis qui facit pec
catum. seruus est peccati. Seru
autem n̄ manet in domo ineter
num: filius manet in eterno.
Si ergo uos filius liberauit: uere
liberi eritis. Icio quia filii abrahē
estis: s; queritis me interficere: qā
sermo meus n̄ capit in uobis. Igo
quod uidi apud patrē meū loq̄:
& uos que uidistis apud patrem
uīm facitis. Responderunt: et
dixerunt ei. Pater m̄ abraham
est. Dicit ei ihc. Si filii abrahē
estis: oportet abrahē facite. Hunc au
tem queritis me interficere: homi
nem qui ueritatē locutus sum
uobis. quā audiui a deo. Hoc abra
ham n̄ fecit. Vos facitis oportet
uestri. Dixerunt itaq; ei. Nos ex
fornicatione n̄ sumus nati: unū
patrē habemus dm. Dixit ergo

et ihc. Si d̄s pater ūr̄ eset: di ligariſ ūtiq; me. Ego enim ex deo paſſi: & ueni. Neq; enim a me ipſo ueni: s; alle me misit. Quaſe loquela m̄a non cog noſciſ. Quid n̄ potestis audi re ſermonē meum. Vos er patre diabolo eſtis: et desidia patris ūri uultis facere. Ille homici da erat ab initio: & inueritate ſtetiſ. quia n̄ eſt ueritas leo. Cum loquittur mendaciū expriſ loquit̄: quia in mendacē eſt & pater eius. Ego autē quia ueritātē dico: non creditis m̄.

Quis ex uobis arguet me de peccato? Si ueritatē dico: quare uos n̄ creditis m̄. Qui eſt ex deo: uerba di audit. Ppter ea uos n̄ auditis: quia ex deo non eſtis. Responderunt ergo iudei: & dixerunt ei. Non ne bene dicimus nos: q̄a ſam ritanus eſt tu: & demoniū ha bes. Respondeſt ihc. Ego demiuim n̄ habeo: s; honoſifico patrem meū. & uobis in honora tis me. Ego autē non querogloriam meā: eſt qui querat & iudicet. Amen am̄ dico uobis: si quis ſermonē meum ſeruauit.

mortē non uidebit in eternuon. Dixerunt ergo uidei. Nunc cog nouimus: quia demoniū habes. Abraham mortuus eſt & ppheta: et tu dicas: si quis ſermonē meum ſeruauit: non uidebit mo tem in eternuon? Unqđ tu maior es patre nro abraham qui mortuus eſt. Ec pphē mortui ſunt. Quē te ipsum facis? Reſpondit ihc. Si ego glifico me ipsum: gl̄a mea nichil eſt. Et pater qui glificat me: quem uos dicitis quia d̄s n̄ eſt. & n̄ cognouistis eum. Ego autē no uim eum. Et si dixero q̄a n̄ ſcio eum: ero ſimilis uobis mendacē. Si ſcio eum: et ſermonem eius ſeruo. Abraham pater ūr̄ exultauit dienū m̄cū: & uidit i ga uisus eſt. Dixerunt ḡ iudei. Quinquaginta annos n̄dum habes: & abraha uideret. Vix eis ihc. Am̄ am̄ dico uobis: antequā abraha fieret ego ſū. Tulerit ḡ lapides: ut iacerent i enī Ihesus autē abſcondit ſe & exiuit de templo.

Et preteriens ihc: **lx.** uidit hominē cecum ana tuitate. Et interrogauit euo discipuli ſu. Rabbi quis pec cauit: hic aut parentes ei: ut

cecius nasceretur? Respondit ihc.
Neq; hic peccauit neq; parentes
eius: s; ut manifestentur opa di
millo. Ne oportet opari opera ei
qui misit me: donec dies ē. Ve
nit nox: quando nemo potest
opari. Quam diu in mundo sū:
lux ^{fam}mundi. Nec cū dixisset. ex
puit intram. & fecit luctum ex
sputo: et huius luctum supocu
los ei: & dixit ei. Vade laua ina
tatoria syloe: quod interpretatur
missus. Abiit ergo & lauit: iue
nit uidens. Itaq; uicini: & qui
uiderant eū pūs quia mendicat
erat: dicebant. Nonne hic qui
sedebat et mendicabat? Alij ay
tem dicebant quia hic est: alijs
uero nequam: s; similis ei est.
Huc uero dicebat: quia ego sū.
Dicebant ergo. Quomodo apti
sunt tē oculi? Respondit. Ille
homo qui dicitur ihc. luctum
fecit & unxit oculos meos: et
dixit m. Vade ad natatoriam
syloe: & laua. Et abiit & lauit: &
uidi. Et dixerunt ei. Vbi ē ille?
Iat. Hesicio. Adducunt eum ad
phariseos: qui cecus fuerat. Iat
autē sabbatum quando luctum
fecit ihc: & apuit oculos ejus.

Iterum ergo interrogabant eam
pharisei: quom̄ uidisset. Ille autē
dixit eis. Lutum posuit in super
oculos: & laui et video. Dicebant
ergo ex phariseis quidā. Non ē hic
homo a deo: qui sabbatū non cui
vidit. Alij dicebant. Quom̄ po
test peccator hec signa facere? Et
scisina erat in teos. Viciunt ergo
ceco itum. Tu quid dicas deo q
apuit oculos tuos? Ille autē dix.
quia p̄pha est. Non credidunt ḡ
uideti: quia cecus fuisse & uidis
set: donec uocauerint parentes
eius qui uiderat: & interrogauie
runt eos dicentes. Hic ē filius nř
quē uos dicitis: quia cecus natus
est? Quom̄ ergo nunc uidet? Respon
derunt parentes eius: i
dixerunt. Scimus qđ hic est fi
lius nř: & quia cecus natus est.
Quom̄ autem nē uidet nesci
mus: aut quis eius apuit oculos
nos nescimus. Ipsum interrogate.
Statim habet: ipse de se loquit.
Hec dixerunt parentes ei: quia
timebant uideos. Jam enī con
spirauerant uidet: ut si quis ei
confiteret xp̄m. extra synago
gam fieret. Ppterā parentes ei
dixerūt qđ etatē habet: ipm in

terrogate. Vocauerunt autem rursum hominem qui fuit agnus. et dixerunt ei. **P**ragmam domini. Nos sumus. quia hic homo peccator est. **D**ixit ergo ille. Si peccator est nescio. unum scio. quia fuit agnus cum esset in mundo. **V**icerunt ergo ei. Quid fecit tunc? **N**uon aperte oculos. **R**espondit eis. Dixi uobis iam. et audistis. Quid iterum uultis audire? **H**unquid et uos uultis discipli et fieri? **M**aledixerunt ei. et dixerunt. Tu discipulus eius sis. nos autem moysi discipuli sumus. **N**os sciimus quia moysi locutus est deus. hunc autem nescimus unde sit. **R**espondit ille homo. et dicit eis. In hoc enim mirabile est. quia uos nescitis unde sit. et aperte meos oculos. **S**cimus autem quia peccatores deus non audit. sed si quis di cultor est. et uoluntate eius facit. hec exaudit. A seculo non est auditum quia quis aperte oculos cecidi natum. **H**isi hic es. adeo. non poterat facere quoquam. **R**esponderunt. et dixerunt ei. In peccatis natus es totus. et tu doces nos. **E**iecerunt eum foras. Avdiuit ihesus quia eiecerunt eum foras.

et cum inuenisset eum. dixit ei. Tu credis in filium dei? **R**espondit ille. et dixit. Quis est dominus ut credam in eum? **E**t dixit ei ihesus. Et tuudisti eum. et qui loquitur tecum ipse est. At ille ait. Credo dominum. et padens adorauit eum. **E**t dixit ei ihesus. In iudicium ego in hunc mundum ueni. ut qui non uident uideant. et qui uident ceci fiat. Et audierunt ex pharisaeis qui cum ipso erant. et dixerunt ei. Hunquid et nos ceci sumus? **D**ixit ei ihesus. Si ceci essecis. non haberebis peccatum. nunc uero dicitis. quia uidemus. peccatum uirum manet.

Amen amio dico uobis. qui non intrat postuum mouile ouium sed ascendit aliunde. ille fur est et latro. Qui autem intrat postuum. pastor est ouium. **H**uc ostiarius apertus. et oues vocem eius audiunt. et propriae oues uocat nominatum. et educit eas. **E**t cum papa oues emiserit ante eas uadit. et oues illi secuntur. quia sciunt uocem eius. Alieni autem non secuntur. sed fugiunt ab eo. quia non nouerunt uocem alienorum. **N**loc puerium dixit eis ihesus. illi autem non cognoverunt

quid loqueretur eis. Dicit eis iterum Ihesus. Amen amē dico uobis: quia ego sum ostium omniū. Omnes quotquot uenerunt sures sunt & latentes. si nō audierunt eos oues. Ego sum ostium. Propter me si quis intraverit saluabitur: & ingredietur et egredietur & pascua inueniet. fur nō uenit: nisi ut surretur et mactet & p̄dat. Ego ueni ut uitam habeant & habundantius.

Ego sum **S**abeat.
pastor bonus. Bonus pastore animā suam dat pouib; suis. Mercennari & qui nō est pastor: cui non sunt oues p̄p̄: uidet lupū uenientē & dimittit oues et fugit. Et lupus rapit: et dispergit oues. Mercennari autem fugit quia mercennari est: et nō pertinet ad eum deouib; **E**go sum pastor bonus: & cognosco meas & cognoscunt me me. Dicunt nouit me pater & ego agnosco patrem: et animā meam pono pouib; meis. **E**t alias oues habeo quae nō sunt ex hoc ouili: & illas oportet me adducere. et uocem meā audi ent: & fieri unū ouile et unus pastor. Propterea me pater dicit

git: quia ego pono animā meā et iterum sumā eam. Nemo tollit eam a me: sed ego pono eam a me ipso. Potestatem habeo ponendi eam: & potestatē habeo iterum su mendi eam. Hoc mandatū accep̄ a patre meo. Dissensio iterū facta ē in iudeos: propter sermones hos. Dicebant autem multi ex iephis: demonū habet et insani. Quid eum auditis? Alij dicebant. Hęc uerba nō sunt demonū habentis. Huiusq; demonū potest ceteros oculos aperire.

Facta sunt ^{autē} encēnia in iherosolimis: & hyems erat. Et ambulabat Ihesus in templo: in porticu sa lomonis. Circuindederat ergo eū iudei: et dicebant. Quo usq; am manū mām tollis? Si tu es xp̄e dic nobis palam. Respondit eis Ihesus. Loquor uobis: et nō creditis. Opa quę ego facio in nomine patris mei: hec testimonijū phibet de me. Sed uos nō creditis: quia nō estis ex ouib; meis. Oues mee uocem meam audiunt: & ego cognosco eas: et secuntur me. Et ego uitā eternam do eis: & non p̄ibet in eternū: & non rapiet eas quis quam de manu mea. Pāt meus

10. xxv
9. cciiii
5. cxv

10. xxxi
9. cciiii
5. cxv

qd dedit in manus omnib; est.
 & nemo potest rapere de manu
 patris mei. **E**go & pater unum
 sumus. **S**ustulerit ergo lapides
 iudei: ut lapidarent eum. **R**e-
 spondit eis ihc. **M**ulta bona o-
 pera ostendi uobis a patre meo:
 ppiter quod ex opus me lapida-
 tis. **R**esponderunt ei iudei.
Te bono ope n̄ lapidamus te: s;
 de blasphemia: & quia tu homo
 cum sis. facis te ipsum dm̄. **R**e-
 spondit eis ihc. **N**onne scriptum
 est in lege urā: quia ego dixi.
 tu es. **S**i illos dixit deos ad
 quos sermo di factus est. & nō
 potest solui scriptura: quem pat-
 scificauit & misit in mundū.
 uos dicitis quia blasphemas.
 quia dixi filius di sum. **S**i n̄
 facio opera patris mei: nolitem
 credere. **S**i autem facio. et si
 in non uultis credere. opibus
 credite: ut cognoscatis & crea-
 tis quia in me est pater: & ego
 in patre. **Q**uerebant ergo
 apprehendere eum: & exiuit de
 manib; eoz. **E**t abiit iterum
 transiordanem in eū locū ubi
 erat iohannes baptizans p̄mū:
 & mansit illuc. **I**t multu uene-

runt ad eum et dicebant: quia
 iohannes quidē signū fecit nul-
 lum: omnia autē quecūq; dixit
 iohannes de hoc uera erant: et
 multi crediderunt in eū. **XI**

Jo xxxii
x.
sot

Et quidam languens Lazarus
 abethania: de castello marie
 & marche sororis eius. Maria
 autē erat quę unxit dm̄ un-
 gento & exterxit pedes ei capil-
 lis suis: cuius frat̄ lazarus ifir-
 mabatur. **O**ferunt ergo sorores
 eius ad eum: dicentes. Domine.
 ecce quę amas infirmatur. Au-
 diens autē ihc: dixit eis. Infir-
 mitas hec non est usq; admiror
 tem. s; pḡla dei. ut glificetur fi-
 lius dei peam. **D**iligebat autem
 ihc martham. et sororē eius ma-
 riam: & lazaram. **V**t ergo au-
 diuit quia infirmabat: tunc
 quidē mansit in eōde loco duob;
 dieb; **D**ende posther: dicit dis-
 cipulis suis. **C**amus in iudeam
 itū. Dicunt ei discipuli. Rab-
 bi. n̄ē querebant te iudei lapi-
 dare: et itū uadis illuc. **R**e-
 spondit ihc. **N**onne duodecim
 hore sunt dies? **S**i quis ambu-
 lauerit in die n̄ offendit: quia
 lucem hui' mundi uidet. **S**i

ambulauerit nocte offendit: qā
lux n̄ est meo. **A**llē ait: & post hoc
dicit eis. **L**azarus amicus nōster
dormit: s; uado ut a somno ex-
fuscentem eum. **D**ixerunt ḡ disci-
puli eius. **D**omine si dormit sal-
uus erit. **D**ixerat autē dē morte
eius: illi autē putauerit qā de
dēmitione somni diceret. **T**uē
ergo dixit eis manifeste ihesus.
Lazarus mortuus est: & gaudeo
gpt uos ut credatis quā n̄ erao
ibi. **S;** eamus ad eū. **D**ixit ergo
thomas qui dicitur didimus:
ad condiscipulos. **C**amus mo-
& moriamur cū eo. **V**enit ita-
q; ihc & uiuenit eū quatuor
dies iam i monum̄to habente.
Erat autem bethania iuxta
iherosolimā: quasi stadij quin-
decim. **M**ulti autē ex iudeis ue-
nerant ad marthā & mariam:
ut consolarent̄ eas de fratre suo.
Martha ergo ut audiuit quia
ihc uenit: occurrit illi. **M**aria
autem: domi sedebat. **D**ixit
ergo martha ad ihm. **D**omine
si fuisses hic: frater meus non
fuiss; mortuus. **R**, & n̄ scio:
quia quētūq; poposceris adeo.
dabit tibi ds. **D**icit illi ihesus.

Resurget frat̄ tuus. **D**icit emar-
tha. **S**cio quia resurget in resurrec-
tione: in nouissimo die. **D**icit ei
ihc. **I**go sum resurrectio: & uita.
Qui credit in me: etiā si mortui
fuerit uiuet. **E**t omnis qui ui-
uit & credit in me: n̄ morietur
in eternū. **C**redis hoc? **A**it illi.
Vtiq; dñe. **I**go credidi quia ues-
xpc filius di: qui in hunc mun-
dum uenisti. **C**e cum hec dixisset:
abieit et uocauit mariā sororē
suam silentio dicens. **M**agister
adest: et uocat te. **I**llā uita diuī:
surrexit cito & uenit ad eum.
Nondū enim uenerat ihc in cas-
tellum: s; erat ad huc in illo loco
ubi occurserat ei martha. **J**udei
ḡ qui erant cum ea in domo & o-
solabant̄ eā: cum uidissent
maria quia cito surrexit & erit.
secut̄ sunt eam dicentes: quia
uadit ad monum̄tum ut plora-
bi. **M**aria ḡ cum uenisset ubi
erat ihc: uidens cum cecidit ad
pedes eius. & dicit ei. **D**omine si
fuisses hic: non ess; mortuus fra-
ter meus. **I**hc ergo ut uidit eao
plorantē: & iudeis qui uenerat
cū ea plorantes: tremuit spū: &
turbauit seip̄m: & dixit. **V**bi

posuisti cum. **D**icunt ei Domine.
 ueni & uide. Et lacrimatus est ihc.
Dixerunt ḡ iudei. Ecce quomodo
 amabat eum. Quidā autem dix-
 erunt exipsi. Non poterat ihc
 qui apertū oculos ceci nati facere
 ut hic non moreret. **I**hc gru-
 sum tremens in semetipso: uenit
 ad monumēntum. Erat autē spe-
 lunca: et lapis suppositus erat
 ei. **A**cti ihc. Tollite lapidē. Dicit
 ei martha: soror eius qui mortu-
 us fuerat. Domine iam fecet.
 quāriduanī enim est. **D**icit ei
 ihc. Nonne dixi t̄ qm̄ si credide-
 ris uidebis gl̄am dei. Tulerunt
 ergo lapidē. **I**hc ergo eleuatis sur-
 sum oculis: dixit. Pater gratia
 ago t̄: qm̄ exaudisti me. Ego
 autē sciebam quia semp me au-
 dis: sed ppter pp̄lin qui circum-
 stat dixi: ut credant q̄ tu me
 misisti. **A**llē cum dixisset: uoce
 magna clamauit. Lazarus ueni
 foras. Et statim pd̄ist qui fue-
 rat mortuus. ligatus man' et
 pedes iustitiis: & facies illius su-
 dario erat ligata. **D**icit eis ihc.
 Soluite cū: & sinite abire.
 Multi ergo ex iudeis qui uene-
 rant ad mariā. & uiderāt que-

fecit: crediderunt in ē. Quidam
 autē ex ipsiis abierunt ad pharise-
 os: & quererunt eis que fecit ihc.

Collegerunt ergo
 pontifices & pharisei concili-
 um: et dicebant. Quid facimus:
 quia hic homo multa signa fac.
Si dimittim̄ eum sic: om̄s cre-
 dent in eum. Et uenient roma-
 ni: & tollent n̄m et locum i gen-
 tem. Unus autē ex ipsiis caypha
 nomine cum ess: pontifex anni
 illius: dixit eis. Hos nescitis q̄
 quam nec cogitatis: quia expe-
 dit uobis ut unus moriatur ho-
 mo pp̄lo: & non tota gens peat.
Hoc autē a semetipso nō dixit!
 S: cum ess: pontifex anni illius
 pp̄hetauit quia ihc mortuus
 erat p gente. & non tantum p
 gente's: ut filios dī qui erant
 dispsi congregaret in unum.

Billo ergo die: cogitauerunt
 ut interficerent eum. **I**hc ergo
 iam n̄ in palam ambulabat
 apud iudeos: s: abiit in regionē
 iuxta desertum incūtātē que
 dicitur esfrēn: & ibi morabat
 cum discipulis suis.

Proximū autē erat pascha
 iudeorum! **E**t ascenderunt j. xxvi.
 .xxvii. .xxviii. .xxix. .xxx.

multi iherosolimā de regione ante pascha: ut sanctificarent seipso. Querebant ergo ihm: & colloque bantur adiuvicē in templo stan tes. Quid putatis q̄a n̄ ueniet ad diem festum h̄c? Dederant autē pontifices & pharisei mandatū: ut si quis cognouerit ubi sit in dicet: ut apphendant eū. Ihesus ergo ante sex dies pasche uenit bethaniā ubi fuerat lazari mō tuus: quē suscitauit ih̄c. F̄cerunt autem cenā ibi: & mar tha ministrabat: lazarus ū un erat exdiscubentib; cū eo. Maria autem acceptit libram ungenti nardi pystici p̄ciosi: & uenit p̄ des ihu: & exterrit capillis suis pedes eius: & domus impleta ē exodore ungenti. Dicit ḡ unus exdiscipulis eiū iudas scariothi: qui erat eum traditurus. Quare hoc ungentium n̄ uenit trecentis denariis: & datus ē ege nis. Dixit autem hoc nō quia de egenis p̄tinebat adeum: sed quia fur erat & loculos habens ea que mittebant̄ portabat. H̄ec ergo ih̄c. Sicut illā: ut indi em sepulture meū seruet illud. Pauper enim semper habetis uo

biscum: me autem n̄ semper habe tis. Cognovit ergo turba multa exuidens quia ille est: & uenerunt n̄ ppter ihm tantū: sed ut lazaru uidarent quē suscitauit amotu is. Cogitauerunt autē p̄ncipes sa cerdotum ut & lazariū int̄ficerent: quia multi p̄tē illum abibant exuidens: et cirdeabant in ihm. In crastinū autem turba multa que uenerat ad diem festū: cum audis sent quia uenit ih̄c iherosolimā: accepunt ramos palmarū: et pro cesserunt obuiam ei. & clamabat: Osanna benedictus quenit inno mine dñi: rex isti. Et inuenit ih̄c asellum & sedit super eum: sic sc̄ptum est. Noli timere filia syon! ecce rex tuus uenit sedens super pullū asine. H̄ec non cognove runt discipuli eius p̄mū: s; quā do glificatus est ih̄c: tunc recordati sunt quia hec sc̄pta erant deco & hec fecerunt ei. Testimoniu ḡ p̄hibebat turba que erat cum eo quando lazaru uocauit de monito: et suscitauit eū amortuis: Ppterera & obuiā uenit ei turba: quia audierunt eū fecisse hoc signum. Pharisei ergo dixerunt ad semet ip̄os. Vides quia

me hil pfectumus. Ecce mundus totus post eum abiit. Erant autem gentiles quida ex his qui ascenderant ut orarent inde festo. Alii ergo accesserunt ad phylippum qui erat ab ethsaida galilee. & rogabant eum dicentes. Domine uolum? ihu uidere. Venit phylippus. & dicit andreas. Andreas rursum et phylippus dixerunt ihu. Ecce autem! responditeis dicens. Venit hora! ut clarifice filius hominis. Amen ait dico uobis. nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit! ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit! multum fructum affert. Qui amat animam suam! perdet eam. Qui odit animam suam in hoc mundo: in uitam eternam custodit eam. Si quis in ministriat! me sequatur. Ego sum ego! illic & minister meus erit. Si quis in ministraverit! honorificabit eum patrem. Nunc anima mea turbata est. Et quid dicam? Pater salutifica me ex hora hac. Ed ippterea ueni in horam hanc. Pater clarifica nomen tuum. Venit ergo uox de

celo. Et clarificauit! & iterum clarificabo. Turba autem que stabat et audierat! dicebat contra eum factum esse. Alii dicebant: angeli ei locutus est. Respondit ihesus & dixit. Non ippter me uox hec uenit! sed ippter uos. Nunc iudicium est mundi! nunc pnceps huius mundi eicietur foras. Et ego si exaltatus fuero ateria! omnia traham ad me ipsum. Hoc autem dixit! significans qua morte esset morturus. Respondit ei turba. Hos audi uimus ex lege! quia xpc manet in eternum. Et quomodo tu dicas oportet exaltari filium hominis? Quis est iste filius hominis? Dicit ergo eis ihesus. Adhuc modicum lumen in uobis est. Ambulate dum lucem habetis! ut non tenebre uos comprehendant. Qui ambulat in tenebris! nescit quo uadat. Dum lucem habetis credite in lucem. ut filii lucis sint. Hee locutus est & abiit! & abscondit se ab eis. Cum autem tanta signa fecisset coram eis non credebant in eum! ut sermo ysaie prophetie impleretur quem dixit. Domine quis credidit audi tui nro? & brachium domini cui reuelatum est? Propterea non

poterant credere! quia iterū dix
ysaias. **I**ncecauit oculos eoz. & in
dinauit cor eoz. ut non videant
oculis nec intelligant corde. et
conuertantur. & sanē eos. **H**ec
dixit ysaias quando uidit glām
eius. & locutus est de eo. **V**erumta
men et ex principib; multi cre
diderunt in eū! s; ppter pharise
os n̄ confitebantur. ut de synago
ga non eicerentur. **D**ilexe
runt enim glām hominū! ma
gis quam glām dei. **I**hc autem
clamauit & dixit. Qui credit ī
me. n̄ credit in me! s; in eū qui
misit me. Et qui uidet me. ui
det eum qui misit me. **E**go
lux in mundū ueni! ut omnis
qui credit in me. inteneb̄s non
maneat. & si quis audierit uer
ba mea et n̄ custodierit. ego n̄ō
iudico eum. Non enim ueni ut
iudicē mundū! s; ut saluificē
mundū. Qui sp̄nit me. & n̄ ac
cipit uerba mea! habet qui ui
dicet eum. **S**ermo quē locutus
sum ille iudicabit eū in nouissi
mo die! quia ego ex me ipso non
sum locutus. s; qui misit me pater
ipse in mandatū dedit. qđ dicā
& quid loquar. **C**t scio qđ man-

datum eius uita eterna est. Que ergo
ego loquor! sicut dixit in pater sic
Hec diem **xvi.** loquor.
festum pasche sciens ihc
quia uenit eius hora ut transeat
ex hoc mundo ad patrem. cum di
lexisset suos qui erant in mundo.
in fine dilexit eos. **E**t cena fac
ta cum diabolus iam misisset in
cor. ut traduceret eū iudas symo
nis scariotis. sciens qđ omnia de
dit pater in manus. & quia adō
exiuit & ad cdm uadit. surgit a
cena et ponit uestimenta sua. Et
cum accepisset linteū. precinaxit
se. Deinde misit aquā impulsum.
et cepit lauare pedes discipulorū.
& extergere linteō quo erat pre
cinctus. **V**enit ergo ad simonē
petrū! & dicit ei simon petrus.
Domine. tu in lauas pedes? **R**e
spondit ihc: & dixit ei. Quod ego
facio tu nescis modo. scies autē
postea. Dicit ei petrus. Non laua
bis in pedes in eternū. Respo
dit ei ihc. Si n̄ lauero te. non ha
bebis partem meū. Dicit ei sy
mon petrus. Domine n̄ tantum
pedes meos. sed & manus et ca
put. Dicit ei ihc. Qui lotus est n̄
indiget nisi ut pedes lauet! s;

est mundus totus. Et tuos mun-
di estis: sed non omnes. Sciebat
enim quis nā esset qui tradiceret
eum: ppterēa dixit. n̄ estis mū
di omnes. Postquam ḡ lauit
pedes eorum. & accepit uestimenta
sua: cum recubuisse: iterū dix-
it ei. Satis quid fecerim uo-
bis? **C**os uocatis me magis-
ter: & domine: et bene dicitis.
Sum etenim. i ḡ ego laui
uōr̄ pedes domin' & magister:
et uos debetis alter alterius
lauare pedes. **E**xemplū enim
dedi uobis: ut quemadmodū
ego feci uobis. ita & uos faciat.
Amen am̄ dico uobis: non ē
seruus maior d̄no suo: neq;
ap̄ls maior eo qui misit illum.
Si hec scitis: beati eritis si fecer-
tis ea. **N**on de omnib; uo-
bis dico: Ego scio quos elegeri.
Sed ut impleatur scriptura: qui
manducat panem m̄cum. leua-
bit contra me calcaneū suū.
Amen dico uobis p̄us quā fiat:
ut cum factū fuerit credatis
quia ego sum. **A**men am̄
dico uobis: qui accepit si quē
misero. me accepit. Qui autē
me accepit: accepit eū qui me

jo cxxi **iii**
ḡ celebū
b̄ cl̄i

jo cxxii **i**
ḡ celebū
b̄ cl̄i
lv celebū

jo cxxiii **a**
sot

jo cxxiv **ix**
lv celebū

jo cxxv **v**
sot

misit. **C**um hec dicas; ihc:
turbatus est sp̄l. & prestatus est.
& dixit. Amen am̄ dico uobis: q̄a
unus ex uobis tradet me. **A**s-
piciebant ergo adiuicē discipli-
hesitantes de quo diceret. **E**t at
autem recumbens un' ex discipu-
lis eius insinu ihu: quē dilige-
bat ihc. Innuuit ergo hūic symō
petrus: & dicit ei. Quis est de quo
dicit? Itaq; cum recubuisse: ille
sup pectus ihu: dicit ei. Dñe q̄s
est? **C**ui respondit ihc. **I**lle est.
cui ego intinetū panem p̄ofer-
ero. & cum intinxisse: panem:
dedit iude symonis scariothē.
Et post buccellam: t̄c intivū
in illū sathanas. **O**icit ei ihc.
Quod facis: fac citius. **H**oc autē
nemo sciuit discubentī: ad
quod dixerit ei. **Q**uidā enī p̄
tabant quia loculos habebat
iudas: q̄a dicit ei ihc. eme ea q̄
opus simt nobis ad diem festū:
aut egenis ut aliquid daret.
Cum ergo accepisset ille buccel-
lam: exiuit continuo. **E**t at
tem nox. **C**um ḡ erisset: dicit
ihc. Nunc clarificat est filius ho-
minis: & ds clarificatus ē in eo.
Si ds clarificatus ē in eo: & ds

sic dilexi uos. ut et uos diligatis
(In iudeo)

Sed in

xviii.

le cxxvi
v celestini
v clxx
lv celesti

clarificauit eum in semetipso: et
continuo glorificabit eum filio: et
ad huc modicum tempus uobis sum.
Queratis me! et sicut dixi
iudeis. quo ego uado. uos non po-
testis uenire. Et uobis dico in.
Mandatum nouum do uobis. ut
diligatis in iudeo. In hoc cognos-
cent omnes quia discipuli mei
estis: si dilectione habueritis ad
iudeo. Dicit ei symon petri.
Domine quo uadis? Respondit ihes.
Quo ego uado non potes me in se
qui? sequeris autem postea. Dicit
ei petrus. Quare non possim te se
qui modo? Animam meam pte-
ponam. Respondit ihes. Am-
mam tuam pme pones. Am aq
dico t. non cantabit gallus.
donec ter me neges. Et ait dis-
cipulis suis.

le cxxvii
x sol

Donturbetur cor uirum. Credi-
tis in dominum: et in me credite.
In domo patris mei mansione
multe sunt. Si quomodo dix-
isse uobis: quia uado parat
uobis locum. Et si abiero et
preparauerero uobis locum. ite
rum uenio et accipiam uos ad
me ipsum. ut ubi sum ego et
uos sitis. Et quo ego uado sci-

le cxxviii
xiii
v cxxvi
v cxxv

tis: et uiam scitis. Dicit ei thomas.
Domine. nescimus quod uadis. Et
quomodo possum uiam scire? Dicit
ei ihes. Ego sum uia: et ueritas: et
uita. Nemo uenit ad patrem nisi
per me. Si cognouissetis me et pa-
trem meum utique cognouissetis: et
amini cognoscetis eum: et uidistis
eum. Dicit ei phylippus. Domine
ostende nobis patrem: et sufficit
nobis. Dicit ei ihes. Tanto tempo-
re uobis sum. et non cognouis-
tis me. Philippe. qui uidet me:
uidet et patrem. Non credis quia
ego in patre: et pater in me est?
Verba que ego loquor uobis ame
ipso non loquor: pater autem in me
manens. ipse facit opera. Non cre-
ditis quia ego in patre: et pater
in me est. Alioquin ppter opera
ipsa creditur. Amen am dico uo-
bis. qui credit in me. opera que ego
facio. et ipse faciet. Et maiora
hoc faciet: quia ego ad patrem
uado. Et quodcumque petieritis
patrem in nomine meo hoc faciam.
ut glorietur pater in filio. Si
quid petieritis me in nomine
meo: hoc faciam.

Si diligitis me: mandata
mea seruate. Et ego rogabo
quoniam tu dicas ostende nobis patrem.

Iohann

patrem & alium parachitum da
bit uobis ut maneat uobis eum
in cœntrum! spm ueritatis quem
mundus non potest accipere quia
nō uidet eum nec sett eum. **N**os
autem cognoscetis eū! quia apud
uos manebit & in uobis erit.
Non relinquā uos orphanos:
ueniam ad uos. **A**d huc modi
cum: & mundus me iam nō ui-
det. **V**os autem uidetis me: qā
ego uiuo & uos uiuetis. **I**n illo
die uos cognoscetis qā ego impa-
tre meo & uos in me. et ego in
uobis. **Q**ui habet mandata
mea & seruat ea: ille est qui di-
light me. **Q**ui autē diligit
me. diligetur a patre meo! **E**t
ego diligam eum. & manifesta-
bo ei me ipsum. **D**icit ei iu-
das. nō ille scirochis. Domine:
quid factum est qā nobis mani-
festatur us es te ipm & nō mun-
do? **R**espondit ihc. & dixit ei.
Iquis diligit me:
sermonē meum seruabit.
Et pater meus diligit eum.
& ad eum ueniem. et mansio-
nem apud cū faciem? **Q**ui
nō diligit me: sermones meos
non seruat. **E**t sermonē quem

p. xxxvii
xvi
sol.

audistis nō est meus: sed eius qui
misit me pater. **H**ec locutus
sum uobis: apud uos manens.
Parachitus autem spiritus tēs quē
mittet pater in nomine meo: il-
le uos docebit omnia et suggeste-
uobis omnia quecumq; dixerō
uobis. **P**acem relinquō uobis: pa-
cem meā do uobis. **N**on quoniam
mundus dat: ego do uobis. **N**on
turbetur cor uīm: neq; fœmidæ.
Audistis quia ego dixi uobis:
uado & uenio ad uos. **S**i dilige-
retis me gauderetis utiq; qā ua-
do ad patrem: quia pāt maior me
est. **E**t nē dixi uobis p̄ius quam
fiat: ut cum factū fuerit creda-
tur. **I**am n̄ multa loquar uobis
cum. **V**enit enim p̄inceps mun-
di hui: & in me non habet q̄eq̄. **S**;

ut cognoscat mundus qā dili-
go patrem: & sicut mandatū de-
dit m̄ pater sic facio. **S**urgite
E **S**eamus hinc. **XV.**
Ego sum uitis uera: & pat me-
us agricola est. **O**mniē palmitē
in me n̄ ferentē fructum tollet
eum: & omniē qui fert fructū
purgabit eum ut fructū plus
afferat. **I**am uos mundi estis.
pter sermonē quē locutus sū

p. xxxviii
xxvii
xxvi
xxvp. xxxix
xxv
sol.p. xci
xcviii
xcvi
xcvi

uobis. **M**anete uime: & ego uiuobis. Sicut palmes non potest ferre fructū a se met ipso nisi manserit in uite: sic nec uos nisi in memā seritis. **E**go sum uitis: uos palmi-tes. **N**u manet uime & ego i eo hic fert fructū multum: q̄a sine me nichil potestis facere. **S**i q̄s in uime n̄ manserit: mutet foras sicut palmes & areset: ec colligent eū. & in ignem mittent et ardēt. **S**i manseritis in me. & uerba mea in uobis manserit: quodcūq; uolueritis petetis & si et uobis. **I**n hoc clarificatur ē pater meus ut fructū plurimū afferatis: et efficiamini mei discipuli. **S**icut dilexit me pater: & ego dilexi uos. **M**anete indilectione mea. **D**ī p̄cepta mea seruauertis manebitis indilectione mea: sicut et ego p̄tēs mei p̄cepta seruauī & maneo in eius dilectione. **H**ec locutus sū uobis: ut gaudiū meū in uobis sit et gaudium in mī impleat.

Poc est p̄ceptum meū.
ut diligatis inuicem). **M**aiores hac dilectionē nemo habet: ut animā suam ponat q̄s pamicis suis. **C**os amicj

mei etis: si feceritis que ego p̄cipio uobis. **I**am n̄ dicam uos seruos: q̄a seruus nescit quid faciat dñs ei. **V**os autem dixi amicos: quia omnia q̄cūq; audiui a patre meo nota feci uobis. **N**on uos me elegistis: s; ego elegi uos & posui uos ut eatis & fructū afferatis. et fructus uī maneat: & quod cūq; petieritis patrē in nomine meo det uobis.

Hec mando uobis: ut diligatis inuicem. **S**i mundus uos odiat: scitote quia me p̄oem uobis odio habuit. **S**i de mundo fuissetis: mundus qd suum erat diligēt. Quia uī de mundo nō etis: ego elegi uos de mundo: ppter ea odit uos mundus. **M**enemote sermonis mei quē ego dixi uobis: n̄ est seruus maior dño suo. **I**me p̄secuti sunt: & uos p̄sequent. **S**i sermonē meum seruauerit: & uim seruabunt. **S**ed hec omnia facient uobis ppter nomen meum: q̄a nesciunt cum qui misit me. **S**i non uenissē: & locutus fuissetis: peccatiū non haberent. **N**unc autem excusationē non habent de peccato suo. **Q**ui me odit: et patrem meū odit. **S**i opa n̄ fe-
cissem in eis que nemo aliis fecit.

peccatū non haberent. Nunc a-
tem & uiderunt & oderunt et
me et patrē meum. **S;** ut imple-
atur sermo qui ^{in legge coe-} septuaginta est: quia
odio habuerunt me gratis.

Cum autē uenerit paraclytus
Squé ego mittam uob̄ apatric
sp̄m ueritatis qui apatric p̄ce-
dit. Ille testimoniuū phibebit
de me. Et uos testimoniuū phi-
lebitis: quia ab initio mecum
estis. **H**ec locutus sum uob̄: **XVI.**
ut n̄ scandalizemini. Absq; sy-
nagogis facient uos. **S;** uenit
hora: ut omnis qui interficit
uos arbitretur obsequiuū se p̄i-
re deo. Et hec facient uob̄: q̄a
n̄ nouerunt patrē neq; me. **S;**
hec locutus sum uob̄: ut cū ue-
nerit hora eorū reminiscamini
quia ego dixi uob̄. **H**ec au-
tem uob̄ ab initio n̄ dixi: quia
uobis cum eram. **S** et nunc
uado adeū qui me misit: et
nemo ex uobis interrogat me q̄
uadis. **S;** quia hec locutus suū
uob̄: tristitia impletuit cor
uām. **S;** ego ueritate dico uo-
bis: expedite uobis ut ego uada.
Si enim n̄ abierto: paraclytus
n̄ ueniet ad uos. **S;** i autē abie-

ro: mittam eū ad uos. **S;** et cū ue-
nerit: ille arguet mundū de-
peccato & de iusticia & de iudicio.
De peccato quidē: quia n̄ credi-
derunt in me. De iusticia uero:
qua ad patrē uado. et iam non
uidebitis me. De iudicio autē:
quia p̄inceps mundi huius iudi-
catus est. Ad huc multa habeo
uobis dicere: s; n̄ potestis p̄etare
modo. **C**um autē uenit ille sp̄c
ueritatis: docebit uos omnem
ueritatem. Non enim loquetur
asemēt ip̄o. s; quecumq; audiet
loquetur: & que uentura sunt
annuntiabit uobis. **I**lle me
clarificabit: quia de meo acci-
piet & annuntiabit uobis. Om-
nia quecumq; habet pater: mea
sunt. **P**ropterea dixi: quia de
meo accipiet & annuntiabit
modicū e. **S** uobis.

Miam n̄ uidebitis me. et iterū
modicū & uidebitis me: q̄a ua-
do ad patrem. Dixerunt ḡ ex
discipulis ei ad inuicē. **Q**uid est
hoc qd̄ dicit modicū et non ui-
debitis me. et tūm modicum
& uidebitis me. & quia uado
ad patrem. **Q**uid est hoc quod
dicit modicū. **M**escimus quid

loquitur. Cognovit autem ih̄e q̄a uolebant eū interrogare: & dixit eis. De hoc queritis m̄t uos q̄a dixi modicū & non uidebitis me. et iterū modicum & uidebitis me. Am̄ amen dico uobis q̄a plorabitis et flebitis uos mundū autē gaudebit. Vos autē contristabi m̄ni: s; tristia uia ueretur in gaudiū. Mulier cum parturit tristiciam habet: quia uenit hora ei. Cum autē p̄perit puerum: iam n̄ meminit pressurę ppter gaudiū. quia natus est homo ī mundū. Et uos ḡ. n̄c quidem tristiciam habetis. Iterū autē uidebo uos. & gaudebit cor uīn: et gaudiū uestrum nāno tollet auobis. & in illo die: me non rogabitis quicquā.

Amen am̄ dico uobis: si qđ petieritis patrē in nomine meo. dabit uobis. Vsq; modo n̄ petistis quicquā in nomine meo. Petite & accipietis: ut gaudiū uīn plenum sit. **H**ec in puerbis locutus sum uobis. Venit hora: cum iam n̄ in puerbiis loquar uobis: s; palam de patre meo annuntiabo uobis. Iulo die: in nomine meo pete-

tis. Et nū dico uobis: q̄a ego roga bo patrē de uobis. Ipse enim pater amat uos: quia uos me amatis. & credidistis q̄a adeo exiui. Exiui a patre: et ueni in mundū. Iterum relinquō mundū: & uado ad patrē. Dicunt ei discipuli ei. Ecce nūc palam loqueris: et pueriū nullū dicas. Nūc sem̄ q̄ia scis omnia: & n̄ opus est t̄ ut quis te m̄troget. In hoc credimus: quia a dō existi.

Respondit eis ih̄e. Modo creditis. Ecce uenit hora: et iam uenit ut disp̄gamini unq̄ quisq; in p̄p̄a: & me solum relinquatis. **E**t non sū solus: quia pāt mecum est. Nec locutus sum uobis: ut in me pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis: s; confidite. ego uici m̄dum. Hee locutus est ih̄e. **xvii.**

Et subleuatis oculis ih̄e in celū: dixit. Pater uenit hora. clarifica filiū tuum: ut filius tuus clarificet te. Dicuit dedisti ei potestatem omnis carnis: ut omne qđ dedisti ei. det eis uita eterna. Hec est autē uita eterna: ut cognoscant te solum uerū deum. & quē misisti ihm xp̄m. Ego recla rificauī sup̄ trām: opus consum māui qđ dedisti m̄ ut faciā. Et

Iohannem

nunc clarifica me tu patc apud
temetipm: claritate quam ha-
bui prius quam mundus est; ap-
te. Manifestauit nomm tuum ho-
minib: quos dedisti min oecun-
do. Tui erant & min eos declisti: &
sermone tuu seruauerunt.
Nunc cognouert quia omnia
que dedisti min abste sunt: quia
verba que dedisti min dedi eis.
Et ipsi accepunt. & cognouert
uere quia ate exiui: et credide-
runt qa tu me misisti. Ego pro
eis rogo. Non per mundo rogo! s;
per quis dedisti min. quia tu sce.
Et mea omnia tua sert. & tua
mea sunt: et clarificatus sum
meis. Qui iam non sum imundo.
et hui immundo sunt: & ego ad-
te uenio. Pater sce serua eos i
nomine tuo quos dedisti min.
ut sint unum. sicut & nos. C*u*
essem c*u* eis: ego seruabam eos
in nomine tuo. Quos dedisti
min custodiui: & nemo exhibe-
rit nisi filius proditionis: ut
scriptura impletatur. Hunc au-
tem ad te uenio: et hec loquor
imundo: ut habeant gaudi-
um meum impletum insemet
ipsis. Ego dedi eis sermonem

Iohannem
99. 100.
Le exponit

tuum: & mundus eos odio habu-
it: quia non sunt de mundo. sic
& ego non sum de mundo. Non
rogo ut tollas eos demundo: sed
ut serues eos amalo. De mundo
non sunt: sicut & ego non sum demu-
do. Sanctifica eos in ueritate.
Verbo tuus ueritas est. Sicut
tume misisti in mundo. & ego
misereo eos in mundo: et per ego
sanctifico meipsu: ut sunt et
ipsi sanctificati in ueritate. Non p
his autem rogo tantum: sed & pro
eis qui credituri sunt pueru
eis in me. ut omnes unum sint.
sicut tu pater in me. & ego inter-
ut et ipsi innobis unum sint. ut
mundus credat quia tu me
misisti. Ego claritate quam de-
disti min dedi eis: ut sint unum
sicut & nos unum sumus. Ego
meis et tu in me: ut sint con-
summati in unum: & cognoscatur
mundus qa tu me misisti: et dile-
xisti eos sicut et me dilexisti.
Pater quos dedisti min uolo ut
ibi sum ego. & illi sint mecum:
ut uideant claritate meam
qua dedisti min: quia dilexisti
me ante constitutionem mundi.
Pater iuste mundus te non

Multum legat usq; ad illū locū. **N**ota fabremaria
magdalene nunc nōmē.

cognouit. ego autem te cognoui.
Et hū cognouerūt. qā tu me mi-
listi. Et notum feci eis nomen
tuū. & notum faciam. ut dilec-
tio qua dileristi me in ipsis sit.
et ego in ipsis. **H**ec cum dixi-
set ihesvs. **XVIII.**

Gressus est cum discipu-
li suis trans torrentem
cedron ubi erat hortus. in quem
introviciuit ipse & discipuli eius.
Siebat autē et iudas qui tra-
didit eum locum. quia ihes fre-
quenter conuenerat illuc cū
discipulis suis. **I**udas ergo cū
acepisset cohortem. & apontifi-
cib; et phariseis ministros. ue-
nit illuc cum laternis & faci-
bus & armis. **I**hes itaq; sciens
omnia que uentura erant sup
ipsum. peccat et dicit eis. Quē
queritis? **R**esponderunt ei.
Ihm nazarenū. **D**icit eis ihes.
Ego sum. Stabat autē & iudas
qui tradidit eum cū ipsis. Ut
ergo dixit eis ego sum. abiēt
retorsum. et cecidit int̄ram.
Iherum ḡ interrogauit eos. Quē
queritis? **I**lli autē dixerunt.
Ihm nazarenū. **R**espondit
ihes. **S**i ergo me queritis. sim-
dixi uobis. qā ego suj

te hos abire. Ut impleretur sermo
quem dixit. qā quos decisti m̄. non
pdidi ex eis quinqū. **S**ymon
ergo petrus habens gladiū eduxit
eum. & percussit pontificis seruū. et
abscidit auricula eius dextra. **C**iat
autē seruo nomen malchus. **D**ix
ergo ihes petro. **O**nte gladiū inuagi-
nam. **C**alicem quē dedit m̄ paterū
bibam illum. **C**ohors ḡ & tbi-
ni & ministri iudeor̄ comprehendēt
ihm. et ligauerunt eū. **E**t addu-
xerunt eum ad annā p̄mum. **C**iat
enim sacer cayphe. qui erat ponti-
fex anni illi? **E**rat autē caypha
qui consiliū dederat iudeis. qua
expedit unū hominē morti p̄plo.
Sequebat autem ihm symon pe-
trus & aliis discipulis. **D**iscipul
autem ille erat notus pontifici.
& introviciuit cū ihu inatum ponti-
fici. **P**etrus autem stabat ad os-
tium foris. **E**xiuit ergo disci-
pulus aliis qui erat notus ponti-
fici. & dixit ostiaria. introduxit
petrum. **D**icit ergo ancilla os-
tiaria petro. **N**unqđ & tu ex disci-
pulis ei hominis isti? **D**icit ille.
Non sum. **S**tabant autē serui
& ministri ad prunas quia frigus
erat. & calefaciebant se. **C**iat autē

cum eis & petrus stans. et cale-
 faciens se. Pontifex ergo interro-
 gauit ihm de discipulis suis. &
 de doctrina eius. **R**espondit
 ei ih̄e. Ego palam locutus sumū
 do. ego semp̄ docui in synagoga
 ut templo quo omnes iudei con-
 uenerunt. & in occulto locutus
 sum nichil. Quid me interrogas.
Interroga eos qui audierunt.
 quid locutus sum ipsis. Ecce hi
 sciunt. que dixerim ego. **H**ec
 autem cū dixisset. unus mini-
 tro assistens. dedit alapam ih̄u
 dicens. Sic respondes pontifici.
Respondit ih̄e. Si male locutus
 sum. testimonium prohibe de malo.
 Si autem bene. quid me cedis?
Et misit eū annas ligatum
 ad caypham pontifice. **E**rat
 autem symon petrus stans. et
 calefaciens se. Dixerunt ergo
 ei. Numquid & tu ex discipulis
 eius es? H̄egauit ille. id dixit.
 Non sum. Dicit unus ex eius
 pontificis cognatus ei cui ab-
 scidit petrus auricula. Hōne
 ego iudi te in horto cum illo.
 Iterū ergo negauit petrus. i
 statim gallus cantauit. **A**d-
 ducent ȝ ihm ad caypham in

preteū. **E**rat autē manie. **G**
 ipsi non introierunt in p̄t̄rium
 ut n̄ contaminarintur. s; ut mā-
 ducent parsha. Exiuit ȝ pilatū
 ad eos foras. & dixit. Quā
 accusationē assertis ad uersus
 hominē hunc? **R**esponderūt
 & dixerunt ei. Si n̄ esset hic ma-
 lefactor. non t̄ tradidissem̄ euoj.
 Dicit ergo esl̄ pilatus. Accipite
 cum uos. & scdm̄ legem uiam
 iudicate cum. **D**ixit ergo iudi.
 Nobis n̄ licet interficere quem
 quā. Ut sermo ih̄u impleret
 quem dixit. significans qua
 morte esset morturus. **I**n
 uit ergo iterum pilatus in pre-
 treū. & uocauit ihm. id dixit
 ei. Tu es rex iudeor̄? **E**t respon-
 dit ih̄e. **A**te met ipso hoc di-
 cis. an aliū t̄ dixerunt de me?
Respondit pilatus. Nunquid
 ego iudeus sum? Gens tua et
 pontifices. tradiderūt te michi.
 Quid fecisti? **R**espondit ih̄es.
 Regnum meū non est de hoc
 mundo. **S**i er hoc mundo es;
 regnū meū. ministri meū uti-
 q; decertarent — ut n̄ uade-
 rer iudeis. Hunc autē regnū
 meū non est hinc. **D**ixit

itaq; ei pilatus. Ergo rex es tu?
 Respondit ihc. Tu dicas. quia rex
 sum ego. Ego in hoc natus sum &
 ad hoc ueni in mundu. ut testi-
 monium phibeam ueritati. Om-
 nis qui est ex ueritate. audit me
 am uocem. Dicit ei pilatus. Qd
 est ueritas? Et cum hoc dir-
 isset. iteru exiuit ad iudeos &
 dicit eis. Ego nulla causam uie-
 mo meo. Et autem consue-
 tudo uobis ut unum dimittat
 uobis in pascha. Vultis gdimittam
 uobis regem iudeor? Clau-
 auerit rursum omnis dicentes.
 Non hunc s; barrabam. Frat-
 autem barabas latro. Tunc
 ergo apprehendit pilatus ihm &
 flagellauit. Et milites plecten-
 tes coronam de spinis. imposu-
 erunt capiti eius. Et ueste
 purpurea circumdederunt eum.
 & ueniebant ad eum & dicebant.
 Ave rex iudeor! & dabant ei
 alapas. Exiuit iteru pilat' foras. & dicit eis. Ecce adduco
 uobis eum foras. ut cognoscatis
 quia nullam in eo causam in-
 uenio. Exiuit g ihc portans
 spinea coronam. & purpureu
 uestimentum. Et dicit eis. Ecce

homo C um g uidissent eū po-
 tiores & ministri. clamabant dicen-
 tes. Crucifige crucifige eum. Oic
 ei pilatus. Accipite eum uos. & cru-
 cifigite. Ego enim n inuenio in eo
 causam. Respondet ei iudei. No-
 legem habemus & sedim legem debe-
 mori. quia filium di se fecit. Cū
 ergo audisset pilatus hc sermonē.
 magis timuit. Et ingressus ē
 pretorū iterum. & dicit ad ihesum.
 Unde es tu? Ihe autem nullū re-
 sponsū dedit ei. Oic autem
 ei pilatus. Oichi n loqueris? Hes-
 cis quia potestate habeo crucifige-
 te. et potestatem habeo dimittare
 te. Respondit ihc. Non haberet
 potestatē aduersū in illa. nisi
 datum ess; t desup. Ppterea qui tra-
 didit me tibi. maius peccati ha-
 bet. & exinde querebat dimittē
 eum. Iudei autem. clamabant di-
 centes. Si hunc dimittis. non es
 amicus cesaris. Omnis qui se re-
 gem facit. contradicit cesari. Pi-
 latus autem cum audiisse hos sermo-
 nes. adduxit foras ihm. et seddit
 ptribunali in loco qui dicitur iucos-
 tratos. hebreice autem gabatha.
 Erat autem parascene palech.
 hora quasi sexta. Et dicit iudeis.

Ecce rex noster: Illi autem clama-
 bant. Tolle tolle. crucifige cum.
Dicit eis pilatus. Regem uram
 crucifigam. Responderet ponti-
 fices. Non habemus regem nisi
 cesarem. **T**unc ergo tradidit
 eis illum. ut crucifigeret. **S**us
 cepunt autem ihm. et eduxerent.
 Et baulans sibi crucem. exiuit
 meum qui dicit calvarie locum
 hebraice golgotha. ubi eum cru-
 cifixerunt. **E**t cum eo alios
 duos hinc et hinc. mediū autem
 ihm. **S**cripsit autem et titu-
 lum pilatus. et posuit super cru-
 cem. Erat autem scriptum ihc
 nazarenus rex iudeor. **H**uc
 ergo tituli multi legunt iude-
 orum. quia ppe ciuitate erat
 locus. ubi crucifixus est ihes.
Erat septum. ebraice. grecie.
 et latine. Dicebant ergo pilato
 pontifices iudeor. Noli severt
 rex iudeor. sed quia ipse dixit.
 rex sum iudeor. Respondit pi-
 latus. Quod scripsi scripsi.
Milites ergo cum crucifixis
 sent eum. accepunt uestimenta
 eius. et fecerunt quatuor par-
 tes. unicuique militi partem.
 Et tunica. Erat autem tunica

inconsutulis. desup contorta per
 totum. Dixerunt ergo ad unum.
 Non scindam eam: sed sorciamus
 de illa cuic sit. Ut scriptura im-
 pleretur dicens. Partiti sunt uesti-
 menta mea. et inuesti meam
 miserit sortem. Et milites quidem
 hec fecerunt. **S**tabant autem
 iuxta crucem ihu matr ejus. et
 soror matris eius maria cleopha.
 et maria magdalene. Cum ui-
 disset ergo ihc matrem. id est
 pulum quem diligebat. dicit ma-
 tri sue. Hulier. ecce filius tuus.
 Deinde dicit discipulo. Ecce ma-
 ter tua. Et ex illa hora. accept
 eam discipulus insua. **P**ostea
 sciens ihc quia iam omnia consu-
 mata sunt. ut consumaretur
 scriptura dicit. Sicio. **V**as ergo
 positum erat. acetum plenum. Illi
 autem spongiam plenam acetum. hy-
 sopo circumponentes. obtulerat
 ori eius. **C**umque accepisset
 ihc acetum. dixit. Consumatur enim.
 Et inclinato capite tradidit
 spm. **I**udei ergo quoniam paraserent
 erat ut non remanerent incru-
 ce sabbato corpora. erat enim mag-
 nus dies ille sabbati. rogauerat
 pilatus ut frangerent ex crura

et tollerent. Venerunt ergo mili-
tes et primi quidem frigerunt au-
ra et alterius qui crucifixus est aho-
eo. Ad ihm autem cum uenissent.
ut uiderunt eum iam mortuum.
nō frigerunt enim quia s; un' mili-
tum lancea latus est aperte et
continuo exiuit sanguis et aqua.
Et qui uidit testimonium perhi-
buit. et uerum est testimonium esse.
Quod ille scripsit quia uera dicit. ut
et uos credatis. facta sunt enim
hec. ut scriptura implaretur. Os nō
comminctus ex eo. Et itum alia
scriptura dicit. Videbunt iquid
transficerunt. Post hec autem
rogauit pilatum ioseph ab ari-
mathia eo quod esset discipulus ihu.
occultus autem propter metum uide-
orum. ut tolleret corpus ihu.
Et permisit pilatus. Venit ergo et
uulit corpus ihu.

enit autem et nichodemus
qui uenerat ad ihm nocte
primū. ferens mixturā myrrę
et aloës quasi libras centum.

Accipunt ergo corpus ihu et
luguert cum linteis cum aroma-
tibus sicut mos est iudeis sepe
lire. Crat autem in loco ubi cru-
cifixus est hortus. in horto

monumentum nouū in quo nō dum
quisquam positus erat. Ibi ergo propter
parasceuē uide quia iuxta erat
monumentum posuerunt ihm.

Lxx. Ha sabbati maria
magdalene uenit mane
cum adhuc tenebre essent admo-
numtum. et uidit lapidem subla-
tum a monimento. Ucūrrit ergo
et uenit ad symonē petrum. et ad
alium discipulū quem diligebat
ihesu. et dicit ei. Tulerunt dñm de
monumento. et nescimus ubi posy-
erunt eum. Crux ergo petrus et
ille aliis discipulis. et uenerunt
admonumentum. Currebant autem
duo simul. et ille aliis discipulis
percurrit citius petru. et uenit
prior admonumentū. Et cum se in-
clinasset. uidit linteamina po-
sta. nō tamen introiuit. Vent
ergo symon petrus sequens eum. et
introiuit in monumentū. Et ui-
dit linteamina posita. et sudari
um quod fuerat sup caput eius. nō
cum linteaminib; positi; s; separa-
tim inuolutū in unū locum. Et
ergo introiuit et ille discipulus qui
uenerat primus admonumentum.
et uidit et credidit. Non dū cu
scribant scripturā. quia oportebat eum

a mortuis resurgere. Abierunt
ergo iterum ad semet ipsos disci-

Maria autem puli.

Stabat admonumentum fo-
ris plorans. Dum ergo flaret in
clinauit se et prospexit in monu-
mentum: et uidit duos angelos
in albis sedentes. unum ad caput.
et unum ad pedes: ubi fuerat
positum corpus ihu. **D**icunt
ei illi. Mulier quid ploras.
Dicit ei. Quia tulere dominum
meum: et nescio ubi posuerer-
eum. **F**lece cum dixisset: conuer-
sa est retrosum: et uidit ihm
stantem: et non sciebat quia ihu erat.
Dicit ei ihu. Mulier quid ploras.
Quem queris. Illa exsternans
quia hortulanus esset: dicit
ei. Domine si tu sustulisti eum: et
dico in ubi posuisti eum: et
ego eum tollam. **D**icit ei ihu. Ma-
ria. Conuersa illa: dicit ei.
Babboni: quod dicit magister.
Dicit ei ihu. Noli me tangere:
nundum enim ascendi ad patrem
meum. Nade autem ad fratres
meos: et dic eis. Ascendo ad
patrem meum et patrem vestrum.
dim meum et dim vestrum. **V**enit
maria annuntians discipulis

qua uidi dominum: et hec dixit mihi.

Ego esset ergo sero die illa una sa-
bato: et foret essent clausi
ubi erant discipuli congregati
propter metum iudeorum: uenit ihu
et stetit in medio: et dicit eis Pax
vobis. Et cum hoc dixisset: ostendit
eis manus et pedes: latus.

Gauisi sunt ergo discipuli: iuso-
dno. Dicit eis iterum. Pax vo-
bus. Sicut misit me pater: et
ego mittio uos. Hoc cum dixisset:
insufflauit et dicit eis. Accipi-
te spiritum sanctum. Quo remiseri-
tis peccata remittuntur eis: et
quae retinueritis: recenta sunt.

Thomus autem unus

Tode duodecim qui dicitur
vidimus: non erat cum eis
quando uenit ihu. Dixerunt
ergo ei alijs discipuli. Vidimus
dominum. Ille autem dixit eis.
Nisi uidero in manib; eius fi-
xarum clavorum: et mittam di-
gitum meum in locum clavorum:
et mittam manum meam in
latus eius: non credam. **E**t
post dies octo: iterum erant
discipuli eius intus: et thoma
cum eis. Venit ihu ianuis
clausis: et stetit in medio: et

dixit. Pax uobis. Veninde dicit ihō
me. Infer digitum tuū huc. & ui
de manus meas. et affer ma
nū tuam & mitte in latus meum.
et noli esse incredulus; fidelis.

Respondit thomas: & dixit ei.
Domini meus: et d̄s meus. Dic
ei ih̄e. Quia uidiū me credidis
ti: beati qui n̄ uiderunt & cre
derunt. Multa quidē et alia
signa fecit ih̄e inconspectu dis
cipulorū suorū: quē non sunt scrip
ta in libro hoc. Hec autē scrip
ta sunt ut credatis quia ih̄e ē
xp̄c filius dī: & ut credentes
uitam habeatis in nomine ei⁹.

xvi. **P**oste manifestauit se
pterum ih̄e admirare tyberia
dis: manifestauit autem sic.
Erant autē simul symon pe
trus. & thomas qui dicit̄ didi
mus. et nathanael qui erat a
chana galilee. et filii zebdei.
& ali⁹ ex discipulis eius duo. Di
xit eis symon petrus. Adopis
cari. Dicunt ei. Venim⁹ & nos
tecum. Et erierunt et ascen
derunt nauim: & illa nocte
nichil prendiderunt. Mane
autē fact⁹ stetit ih̄e in littore:
non tam cognouer̄t discipuli

qua dñs est. Dicit eis ih̄e. Pueri nū
quid pulmentariū habetis? Respo
derunt ei. Non. Dicit eis. Attende
in derterā nauigij rete: & uiuenie
tis. Misserunt ergo: et iam n̄ uale
bant illud trahere p̄ multitudine,

Dicit ergo discipulus ille quē di
ligebat ih̄e petro. Dñs est. Symon
petrus cum audisset quia dñs est.
tunica succinxit se. erat enim nu
dus. & misit se in mare. Ali⁹ autē
discipuli: nauigio uener̄t. Non
enim longe erant a terra: s; quasi
cubit⁹ ducentis. trahentes rete
piscū. **U**t ergo descenderunt
int̄ram: uiderunt prunas posita
& piscem suppositum. et panē. Di
cit eis ih̄e. Afferte de piscib⁹: quo
prendidistis nunc. **A**scendit
autē symon petrus. et traaxit rete
int̄ram. plenum magnis piscib⁹;
centum quinquaginta ibus. Et
cum tanti essent: n̄ est scissū rete.
Dicit eis ih̄e. Venite prandete;
nemo audebat discubuisse
ut interrogare cum tu quis es: sci
entes quia dñs est. **E**t uenit
ih̄e & acceptit panem & datus: et
piscem similiter. **H**oc iam tar
cio manifestatus est ih̄e discipuli
suis: cū resurrexisset a mortuis.

*i cccxv
lx.
scđ*
Cum ergo prandissent: dicit
 symoni petro. Symon iohannis
 diligis me plus his. **D**icit ei. Tu
 am domine: tu scis quia amo
 te. **D**icit ei. Pasce agnos meos.
Dicit ei iterum. Symon
 iohannis diligis me. **D**icit illi.
 Etiam dñe: tu scis qđ amo te.
Dicit ei. Pasce agnos meos. **D**i
 cit ei tertio. Symon iohannis
 amas me. Contristatus ē petr
 quia dixit ei tertio amas me:
 & dicit ei. N̄c tu omnia scis:
 tu scis quia amo te. **D**icit ei.
Pasce oves meas. **H**omen am
 dico tibi: cum esses junior cin
 gebas te: et ambulabas ubi uo
 lebas. Cum autem senueris.
 extendes manus tuas: & alius
 te cinget & ducet quo tunon
 ius. Hoc autem dixit: signi
 ficans qua morte clarificatu
 rus esset dñs. & cum hoc dixis
 set: dicit ei. Sequereme. Con
 uersus petrus uidit illum dis
 cipulu quem diligebat ihes
 sequentē: qui & incena recu
 buit sup pectus ei & dixit. do
 mine quis ē qui tradet te.
Hunc ergo cum uidiss; petr
 dicit ihu. Domine: hic autē

quid. **V**icit ei ihc. Sic euolo
 manere: donec uenā. Quid ad
 te. **T**ume sequere. **I**xuit er
 go sermo iste inter fratres: quia
 discipulus ille non moritur.
Ec n̄ dixit ei ihc quia n̄ morit.
 sed sic cum uolo manere donec
 uenā. quid ad te. **H**ic est disci
 pulus qui testimoniu phibet
 de his. & scripsit hec: et sem
 quia uerum est testimoniu ei.
Sunt autem et alia multa
 que fecit ihc: que si scribantur
 psingula. nec ipsum arbitror
 mundum cape eos qui scri
 be h̄di sunt lib & os.

EXPICT. **EUO L. VI.** **SECUNDU.** **IOHANNĒ.**

Memento mei deus meus i boni.

Liber Sæ. Jak. de Berge.